

TRANSPORT

ARBETAREN

Nr 5 2026

”Eken” stämplar ut

Efter 51 år i Transport och 40 på Arlanda går flygplatsarbetaren Anders Ekenstedt i pension

PLATTFORMARNAS TAR MAKTEN – INTE ANSVARET

Läs Transports rapport
**Arbetsgivarmålvakterna och
det svenska plattformsarbetet**

Scanna för att läsa rapporten!

TRANSPORT ARBETAREN

Svenska Transportarbetare-
förbundets medlemstidning

POSTADRESS

Box 714, 101 33 Stockholm

BESÖKSADRESS

Olof Palmes gata 31, 5 tr.

HEMSIDA

www.transportarbetaren.se

PÅ OMSLAGET

Anders "Eken" Ekenstedt
Foto: John Antonsson
Blomsterkrans, foto: Shutterstock

ANNONSER

Rabalder media,
Veronica Bengtsson
Tel: 070-296 73 81
E-post:
veronica@rabaldermedia.se

TRYCK

Stibo Complete,
Katrineholm 2026.
TS-kontrollerad upplaga: 53 400
Nästa nummer utkommer
den 27-28 augusti.

PRENUMERATION

250 kronor per år (10 utgåvor).
Adressändring:
Medlemmar kontaktar sin
lokalavdelning.
Icke medlemmar kan mejla
info@transportarbetaren.se.

REDAKTION

E-post: fornamn.efternamn@
transportarbetaren.se
Telefon: 010-480 30 00

**KRISTINA
SJÖBERG**
Chefredaktör/
ansvarig utgivare
(ej i tjänst)

**CHRISTINA
AHLUND**
Tf chefredaktör
& ansvarig ut-
givare/redigerare
010-480 33 05

**JOHN
ANTONSSON**
Reporter/
redigerare
010-480 33 06

**LILLY
HALLBERG**
Reporter
010-480 33 03

Korrektur: Michelle Bergman

SVERIGES TIDSKRIFTER
PUBLICISTER I SAMVERKAN

Välkommen! **Lilly Hallberg**

Så närmar vi oss valet

”Ett skol-
exempel
på vallöfte
som kört
fast är Ebba
Buschs om
billigare
diesel, ett
led i att
underlätta
för så kal-
lat vanliga
människor
att klara sig
i dyrtider.”

Om mindre än tre månader är det dags att välja dem som ska representera oss såväl i Sveriges riksdag som i landets regioner och kommuner. Det märks alltmer på olika vis, också i Transports tidning.

Till det här numret har vi gjort en enkät riktad till förbundets medlemmar. Frågorna rör synen på samhällsutvecklingen, vilka förändringar som är önskvärda och vilka frågor som är relevanta. Svaren ger en finger-visning om vilken politik de flesta önskar ska forma landet kommande fyra år. Läs mer på sidan 14!

UNDER VÅREN HAR elva aspiranter deltagit i Transports ombudsmannautbildning. Den 13 maj var det avslutning i Folkets hus i Stockholm. På frågan om det var något de önskade mer bevakning av var ett svar just hur politiska beslut påverkar förbundets medlemsgrupper i vardagen – och inte bara under valår. Och det är något vi tar med oss framöver!

I ÅR ÄR det 40 år sedan landets statsminister Olof Palme mördades. Bara någon månad tidigare hade tredje upplagan av hans bok *Politik är att vilja* kommit ut. Den klassiska essä-samlingen är ännu relevant. Men ofta räcker det inte med vilja för att driva igenom politiska reformer. Ett skolexempel på vallöfte som kört fast är Ebba Buschs om billigare diesel, ett led i att underlätta för så kallat vanliga människor att klara sig i dyrtider. (KD-ledarens viftande med falukorv i valrörelsen 2022 ingår också i sammanhanget.) Men hur reformer formas i samspel visar Irene Wennemo, Medlingsinstitutets generaldirektör, i nyutgåvan av *Politik på riktigt*.

TILL SIST, VI går mot ljusare tider och för många väntar snart semester. Andra jobbar under sommaren. Oavsett kanske tidningens tips för regniga dagar eller arbetslivsmuseer att besöka kan vara något? Men oavsett önskar vi alla på redaktionen en fin sommar! ●

Lilly Hallberg är reporter på Transportarbetaren.

Nummer 5

- 3 VÄLKOMMEN!**
LILLY HALLBERG
- 8 KAMERABEVAKNING**
ADR-chaufförerna på transportföretaget Simeon ska få AI-kameror installerade i sina förarhytter. På UPS har de redan gjort det.
- 12 KRÖNIKA**
ALEXANDRA EINERSTAM
- 13 DELADE PASS**
Transport har stämt både taxibolag och arbetsgivarorganisation för kollektivavtalsbrott.
- 14 SÅ SVARADE LÄSARNA PÅ VÅR VALENKÄT**
Medlemmar om vilka frågor de ser som viktigast i valet.
- 18 RAPPORT: RASTPLATSER**
Chaufförer sågar landets rastplatser i stor undersökning av Transport.
- 19 KRÖNIKA**
DAVID ERICSSON
- 20 GÖTEBORGS HAMN**
Följ med en dag på Nordens största containerterminal.
- 26 SOMMARÖPPET**
En tur med museispårväg eller annan annorlunda historieuplevelse? Sverige har över 500 arbetslivsmuseer.
- 32 TEKNIK & TRAFIK**
- 33 SERIE PÅ VÅG**
Mats Källblads originalserie för Transportarbetaren.
- 34 KULTUR SOMMARTIPS**
När solen lyser med sin frånvaro.
- 36 FRÅGA FACKET**
- 38 MÅNADENS MEDLEM**
Anders "Eken" Ekenstedt gick med i facket 1975.
- 40 MEDLEMSSIDOR**
Håll koll på vad som händer i din lokalavdelning.
- 43 ORDFÖRANDE HAR ORDET** TOMMY WRETH

Anders "Eken" Ekenstedt på Arlanda.

38

FOTO: JOHN ANTONSSON

20

FOTO: JOHN ANTONSSON

26

Mikael Bäcklund, Museispårvägen i Malmköping.

FOTO: LILLY HALLBERG

SERIETEKNARE: MATS KÄLLBLAD

SAGT PÅ WEBBEN

Vi skrev om att lastbilschaufförerna sågar landets rastplatser:

☝ "Chaufförer kräver inte så mycket. Enklaste sak att göra initialt är att åter tillåta parkering på industriområden på nätterna. Nästan alla städer har nu infört p-förbudzon på samtliga industriområden. Hur kunde detta hända i stort sett samtidigt?!? Anar en konspiration. Låt lastbilarna parkera i industriområden mellan 18 och 06. Då är det ändå ingen trafik där och det är tyst och lugnt att sova." **RK**

Vi skrev om att delade pass blivit ett fall för Arbetsdomstolen:

☝ "Det är bra att inte kunna dela upp arbetspasset. Jag håller med Transport. Bra jobbat, eftersom det inte är mänskligt att göra så." **MSD**

Vi skrev om att arbetstid utan kontroll hotar trafik-säkerheten:

☝ "Väldigt allvarligt med förare som inte är utvilade. Dessutom missgynnas seriösa företag som följer lagar och regler. Värt att tänka på är att brott mot kör- och vilotidsregler kan leda till ett ingripande mot trafikstillståndet. Dessutom finns det risk att det får civilrättsliga konsekvenser." **C**

POPULÄRT PÅ WEBBEN

... den senaste månaden:

1. Delade pass fall för Arbetsdomstolen
2. Taxichaufförer bildade klubb efter rörigt år
3. Klara för uppdrag som ombudsmän

Debatt

Vi vill se ordning och reda på svensk arbetsmarknad

Varje år upphandlar stat, kommuner och regioner varor och tjänster för ett värde som motsvarar närmare 18 procent av bnp, eller över 900 miljarder kronor.

Endast om politiken kliver in och tar ansvar, kan få vi ordning och reda på vår svenska arbetsmarknad.

Offentlig upphandling är en reglerad inköpsprocess som bygger på EU-direktiv.

EU är tydliga med att det nya regelverket, från 2016, inte enbart ska fokusera på lägsta pris i upphandlingen utan även ta hänsyn till andra aspekter som sedan ska vägas samman vid värderingen av de anbud som kommer in i upphandlingsprocessen.

EKOBROTTSMYNDIGHETEN har bedömt att branscher som bygg- och anläggning, lokalvård, tvätterier, bilverkstäder, transporter, restauranger, vård och omsorg, gröna näringar och avfallshantering löper högre risk för arbetslivskriminalitet.

Riksrevisionen släppte en gransk-

Delta i debatten

genom att mejla ditt debattinlägg till redaktionen@transportarbetaren.se (max 2000 tecken, inklusive blanksteg). Skicka med ditt namn, din befattning och en bild på dig själv.

JOAKIM BORG
Ombudsman i avdelning 19 Norra Mälardalen, riksdagskandidat för S i Västmanland.

ningsrapport i september 2025, *Arbetsrättsliga villkor i offentlig upphandling*. Enligt deras rapport kan vi se att arbetsrättsliga krav saknas i två av tre upphandlingar i riskbranscher.

DETTA ÄR ETT stort bekymmer som många politiker verkar helt missa eller i värsta fall, helt ignorera.

Totalt 352 miljarder kronor om-sätts inom arbetslivskriminalitet i Sverige per år. Vinsten för kriminella organisationer är cirka 185 miljarder kronor per år, dubbelt så stor som statens satsningar på hela rättsväsendet.

Här måste våra politiker ta ansvar. Det räcker inte att, som vår nuvarande Tidöregering tillsammans med SD, säga hårdare straff och låtsas som att det löser allt.

Vi behöver se över och göra kraven runt upphandling tydligare och vi behöver se till att våra myndigheter får mer resurser för att kunna utföra det uppdrag de faktiskt har.

VI INOM TRANSPORT, tillsammans med hela LO vill se följande åtgärder:

- Maximalt två led av underentreprenörer.
- Hög straffen kraftigt för arbetsmiljöbrott.
- Säkerställ schysta villkor och trygg arbetsmiljö i alla offentliga upphandlingar.
- Ordentligt med resurser till myndigheter som bekämpar kriminalitet i arbetslivet.
- Behovspröva arbetskraftsinvandringen. ●

"Arbetsrättsliga krav saknas i två av tre upphandlingar i riskbranscher. Detta är ett stort bekymmer som många politiker verkar helt missa eller i värsta fall, helt ignorera."

Fotnot: Skanna qr-koden och läs en längre version av debattinlägget på webben.

NYHET!
SUPER-STRETCH

TOTAL
STRETCH

INGA MELL ANHÄNDER!

- beställ dina arbetskläder direkt från Wexman Workwear

VÅRPAKET
DU FÅR 17 PRODUKTER TOTALT!
Varje modell i valfri storlek
2 296:-

CERTIFIERADE VARSELKLÄDER FÖR ÅKERI,
TRANSPORT, GRÄV & ANLÄGGNING.

SERVICEBYXA VARSEL TOTAL STRETCH KLASS 1

Välj ett par.
Med eller utan
spikfickor

KLASS 3

FULL-ZIP SWEATSHIRT

HEAVY COTTON CONTRAST PIKÉ

KLASS 3

JACKA SOFTSHELL

ALLROUND
GRIP

3-PACK HANDSKAR

PREMIUM TRUCKER CAP

2-PACK KALSONGER

ELASTIC
ERGO

BÄLTE

QUICK-DRY CONTRAST T-SHIRT

LOW CUT
ALLROUND

4-PACK TEKNIKSTRUMPOR

HELA PAKETET PACKAS
I EN PRAKTISK BAG

HIGH-VIS
PRO
BY WEXMAN WORKWEAR

High-Vis Pro är vår kollektion med varselkläder. Här ligger tyngdpunkten på modern design, nya smarta funktioner och hög säkerhet. Plaggen är certifierade enligt EU-direktiv EN ISO 20471.

Angivna priser exkl. moms gäller tillsvidare, dock längst till och med 2026-06-30. Reservation för slutförsäljning samt eventuella tryckfel.

HÖGSTA TÄNKBARA KVALITÉ!

Samtliga produkter i detta erbjudande är av PREMIUM-kvalité. Innebär absolut högsta tänkbara krav på material, sömning och funktioner. Knäfickor och armbågsförstärkningar av urstark Cordura, dragkedjor från YKK, mängder av sömnadsförstärkningar samt 2- & 3-nålsömmar på plaggens speciellt utsatta ställen är bara några exempel på detta kvalitetslöfte.

GARANTERAT LÄGST PRIS - HUR ÄR DET MÖJLIGT?

Vår affärsidé är unik i sin enkelhet. Allt från produktutveckling, design och tillverkning till lagerhållning och marknadsföring görs helt i vår egen regi. Försäljningen sker sedan direkt till dig som kund utan några som helst fördyrande mellanhänder.

En bättre affär
helt enkelt!

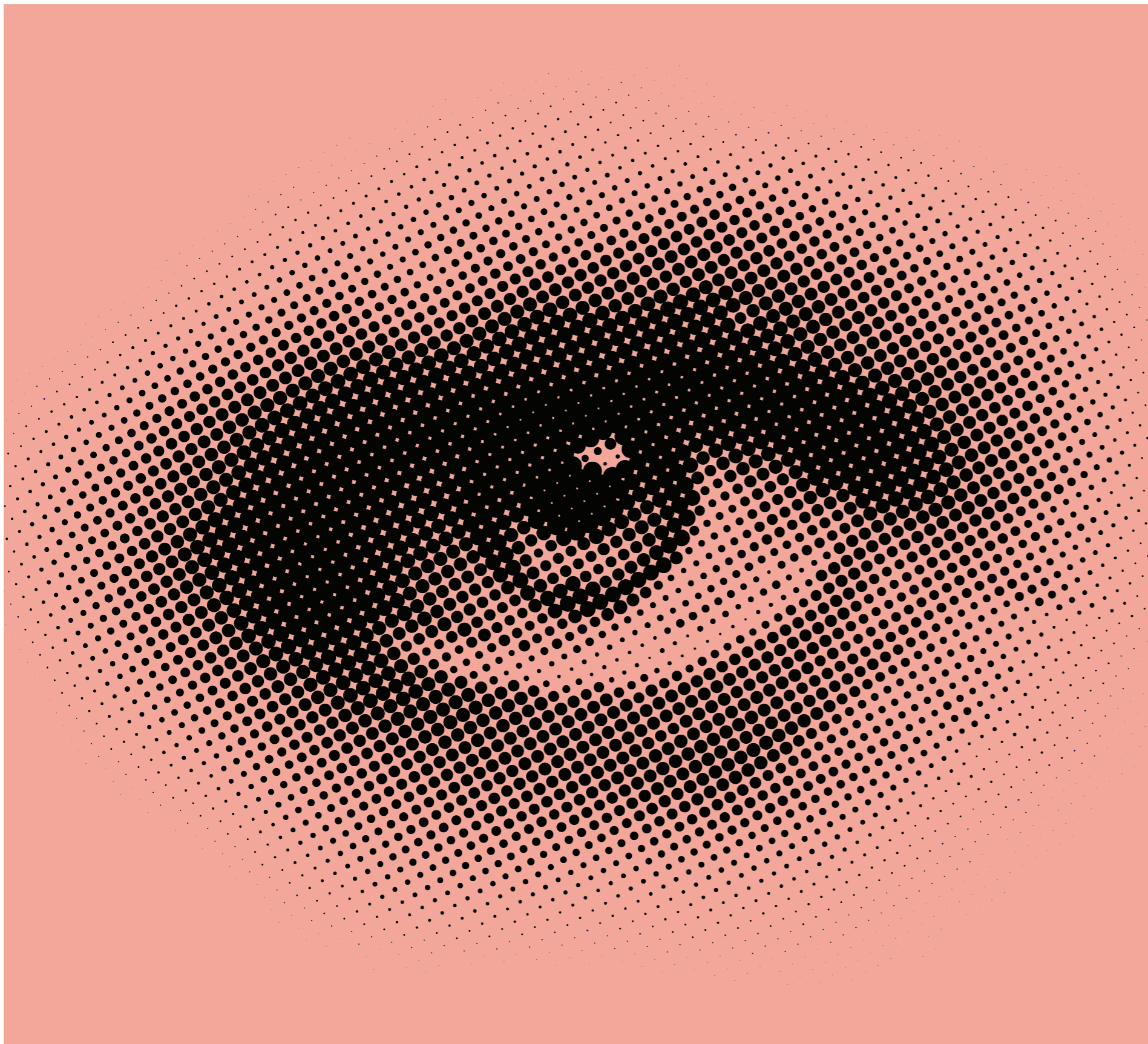
LOGGAT & KLART!

Vårt huvudkontor och lager ligger i Tidaholm. Här finns också ett tryckeri och en brodyrateljé. Innebär att du kan få dina kläder loggade och klara med antingen direktbrodyr, screentryck eller transfertryck.

WEXMAN AB / TIDAHOLM

ORDER Tel 0502 188 90 | order@wexman.se | www.wexman.se

WEXMAN WORKWEAR
TIDAHOLM SWEDEN
QUALITY & IMAGE SINCE 1994

AI-kameror övervakar förarhytten

Chaufförerna på UPS har massanmält arbetsgivaren för övervakning i hytten. Näst på tur för hyttbevakning är transportföretaget Simeons ADR-chaufförer som ska få kameror i lastbilarna där de också sover.

Text JOHN ANTONSSON

Vi vill inte ha det här, säger en chaufför som jobbar för Simeon (ett företag som har specialiserat sig på farligt gods) i norra Sverige och fortsätter: – Vi är duktiga chaufförer och tar jobbet på allvar och är aldrig med i olyckor. Ändå vill de sätta kameror i hytten där vi sover. De säger att den är av när tändningen är av, men vi litar inte på det.

I BÖRJAN AV juni förhandlade facket om kamerorna enligt medbestämmandelagen. Transports ombudsman Björn Nilsson hade alla chaufförer bakom sig när han sa nej och nu är kamerorna på väg in på alla arbetsställen som har industrigaskoncernen Linde som kund. – Vi är kritiska till att arbetstagare i praktiken förväntas acceptera avancerad övervakning för att få behålla sitt arbete, säger Björn Nilsson.

Det är Linde som har krävt AI-kameror i alla bilar. Deras

argument är att det ska minska olycksrisken

TRANSPORTS arbetsmiljöombudsman Gustaf Järsberg ifrågasätter syftet med massbevakning.

– Dagens lastbilar har ett väl utbyggt förarstöd. Men om det i de nya systemen handlade om att ge ett utökat förarstöd skulle jag inte ha så mycket mot det. Problemet är att inspelningarna används för att kunna korrigera chaufförer i efterhand.

I fallet Simeon och Linde finns möjligheter för uppdragsgivaren att få tillgång till material i efterhand, om de anser att det behövs.

ENLIGT GUSTAF JÄRSBERG är det viktigt att arbetsgivare inte använder inspelningarna för att ge tillrättavisningar i efterhand.

– Det blir en ändamålsglid-

ning. Kameran ska finnas där för att skydda chauffören sägs det. Men sedan finns materialet sparat. Vi har flera fall där arbetsgivare använt inspelningar som bevis i arbetsrättsliga ärenden, de anser att materialet finns, och då måste de få använda det. Men vi anser att det får man inte.

FRÅGETECKNEN ÄR MÅNGA för förarna. Inte minst vad gäller integriteten, för en lastbil med sovdel är arbetsplats en del av dygnet, en annan del av dygnet är det ett hem under veckan där man ska äta, sova, fördriva tid och prata med anhöriga.

– Vi känner inte att vi kan lita på att kamerorna inte spelar in oss när vi står stilla. Då vi inte är i tjänst får vi ingen lön, men vi riskerar ändå att bli kamerabevakade, säger den anonyma chauffören.

BJÖRN NILSSON IGEN:

– Teknik som analyserar förarens blickar, ansiktsuttryck eller beteenden innebär en mycket långtgående kontroll av individen. Den typen av övervakning riskerar att skapa en arbetsplats präglad av misstänksamhet i stället för förtroende. Förarhytten är för många arbetstagare deras

Gustaf Järsberg.

FOTO: JOHN ANTONSSON

Kamerabevakning på jobbet

→ Får chefen filma dig på jobbet?

Ja, ibland. Men inte hur som helst. Kamerabevakning på en arbetsplats måste ha ett tydligt syfte och får inte vara mer omfattande än nödvändigt. Arbetsgivaren måste väga behovet av kameror mot de anställdas rätt till personlig integritet.

→ Kameror ska inte bedöma prestation

En arbetsgivare får inte använda kameror för att kontrollera hur de anställda jobbar, presterar eller sköter sina arbetsuppgifter. Det är alltså skillnad på kameror som sätts upp av säkerhetsskäl och kameror som används för att övervaka arbetet.

→ Vissa platser är extra känsliga

Omklädningsrum, toaletter, lunchrum, vilorum och andra platser där anställda tar paus eller återhämtar sig är särskilt känsliga. Där ska anställda som regel inte kamerabevakas. Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) skriver på sin sida om bevakning på jobbet att ljudupptagning på en arbetsplats normalt inte är tillåten, eftersom det är särskilt integritetskänsligt. Det finns ingen vägledning för lastbils- hytter med sovdal.

→ Facket ska förhandla

Innan en arbetsgivare börjar kamerabevaka kan det finnas skyldighet att förhandla med facket enligt medbestämmandelagen, mbl. Mbl ger facket en chans att vara med och utforma och komma med synpunkter. Men mbl ger inte facket rätt att ställa krav. Det gäller alltså inte bara teknik och säkerhet, utan också arbetsmiljö, integritet och villkoren för hur anställda bevakas på jobbet.

Ombudsmannen Björn Nilsson vill inte att hans medlemmar ska massbevakas av AI-kameror i hytten.

FOTO: JOHN ANTONSSON

dagliga arbetsmiljö under långa arbetspass. Att konstant riskera att bli filmad eller analyserad förändrar hela arbetsmiljön och skapar stress och obehag.

BJÖRN NILSSON ANSER att integritet är en arbetsmiljöfråga som behöver tas på större allvar och menar att konstant övervakning påverkar människors psykiska mående på jobbet.

– Vi kan inte ha teknikutveckling på arbetet utan respekt för människovärde, integritet och rimliga gränser för kontroll.

ETT FÖRETAG SOM redan påbörjat sin kamerabevakning är UPS. Ett femtiotal chaufförer har anmält bevakningen till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) något som SR Ekot var först att rapportera om.

I bilarna finns en kamera som företaget kallat för sensor. Men när kameran plockats isär på en Youtubekanal visade det sig att sensorn var just en kamera. Därför pågår det rättsprocesser mellan Transports syskonförbund Teamsters och UPS på flera håll i USA, eftersom deras avtal förbjuder

kamerabevakning i hytten.

– Företaget argumenterar att de installerat utrustningen för att kunna hantera rättsliga anspråk. Men jag ser ingen anledning till det, till skillnad från i USA så går det inte att stämma folk till höger och vänster här. I Sverige har vi en trafikförsäkring och en Transportstyrelse som ska bedöma om du är en lämplig förare som kan köra trafiksäkert eller inte, säger Gustaf Järsberg.

EN ANONYM CHAUFFÖR på UPS berättar att han förvisso kan

se fördelar, men att mycket är osäkert.

– Vi som jobbar här vill veta om det är en kamera i hytten eller inte. Den är ganska irriterande och larmar ofta. Om jag ska dricka vatten säger den att jag ska ha båda händerna på ratten, om jag har en jacka som täcker en del av bältet så börjar den larma om att jag måste ta på bältet igen.

För honom har den inte gett några allvarliga konsekvenser, men han har fått ta samtal med arbetsledningen på grund av kameran.

”Att konstant riskera att bli filmad eller analyserad förändrar hela arbetsmiljön och skapar stress och obehag.”

Björn Nilsson, ombudsman i Transports lokalavdelning i Sundsvall.

– Den hade registrerat att jag körde alldeles för nära andra bilar och att det var ett farligt körsätt. Jag fick ta ett samtal med en chef efteråt. Men jag hade inte kört nära, det hade varit en omkörning på motorvägen och en bil som tryckte sig in framför mig när det var trångt trafiken.

ENLIGT GUSTAF JÄRSBERG är det en farlig utveckling.

– De tycker att de kan använda kameran för att ge dig tillsgel och i värsta fall varning eller uppsägning för att du gjort något fel. Men det är inte syftet med kamerorna och inte heller tillåtet. Bara för att materialet finns får det inte användas. Att använda en kamera är bara tillåtet på vissa sätt.

– UPS och vi förhandlade om frågan centralt och de lyckades inte visa att kamerorna gör jobbet säkert. Vi var muntligt överens om att kamerorna inte ska kunna användas arbetsrättsligt, men när vi i Transport ville skriva protokoll på det så ville de inte det.

TRANSPORTARBETAREN har sökt Simeon som inte återkommit innan tidningens pressläggning. Vid svar publicerar vi på transportarbetaren.se. ●

BILDKOLLAGE: SHUTTERSTOCK / IMY / SECURITAS

Väktare har anmält kamerabevakning i rondbilar till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), men än har myndigheten inte tagit ställning.

UPS-chaufförer uppmanas vänta på Securitasfall

Integritet. De femtiotalet anställda på UPS som skickat in anmälningar till IMY har fått avslag på sina anmälningar. Myndigheten rekommenderar förarna att följa ett annat ärende.

Text John Antonsson

Det ärende de hänvisar till är tillsynen av kamera-bevakning av väktare hos Securitas. Ett ärende som ännu inte fått ett avgörande. Transport har varit engagerat i fallet sedan hösten 2024.

NÄR SVENSKA TRANSPORTARBETAREFÖRBUNDET först fick information om kamerabevakning inne i Securitas rondbilar försökte facket driva ett ärende. Transport förhandlade enligt medbestämmandelagen men parterna lyckades inte komma överens.

Då valde facket att anmäla kamerabevakningen till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), men anmälan avfärdades. Sverige har nämligen, till skillnad från många andra länder, en lagstiftning som inte ger möjlighet för fack, föreningar och organisationer att driva integritetsskyddsärenden kopplade till GDPR.

DÄRFÖR HAR TRANSPORT valt strategin att låta förarna själva skicka in sina klagomål, men med formuleringshjälp från förbundet. Nu är förbundet i färd med att hjälpa UPS-förarna att formulera överklaganden.

I IMY:s information om GDPR och kamerabevakning står det att arbetsgivare som vill kamerabevaka sin personal ska förhandla med facket. Men när facket i sin tur skickade information om förhandlingarna med Securitas till IMY flyttades handlingarna över till ett helt nytt ärende och ligger under kategorin ”tips om personuppgiftsbehandling”. ●

Högsta domstolen i Stockholm.

HD prövar strids-åtgärder mot Tesla

Arbetsrätt. Högsta domstolen (HD) har beviljat Teslas svenska dotterbolag, TM Sweden, prövningstillstånd i konflikten med Postnord.

Det rör Sekos och ST:s blockad av all leverans till biljätten, bland annat registreringsskyltar till nya Teslor.

Både tingsrätt och hovrätt har tidigare gjort bedömningen att fackförbunden har grundlagsskydd när det gäller sina sympatiåtgärder, till stöd för IF Metalls rätt att teckna kollektivavtal.

HD:s beviljade prövningstillstånd gäller frågan om rätten till stridsåtgärder på arbetsmarknaden stoppar Teslas talan att få ut postförsändelserna enligt avtal mellan Postnord och Transportstyrelsen, som tillverkar skyltarna. De läggs nu på hög på grund av fackens blockad. ●

Fängelse för knivhot vid ingripande

Dom. Bevakningspersonal, som arbetade för Västtrafik, kontaktades av allmänhet på grund av en misstänkt narkotikaaffär i centrala Göteborg. Ingripandet slutade våldsamt.

Vittnesmål från kollegor ledde till att en ordningsvakt fällits och dömts till fängelse i 14 månader för misshandel och grovt olaga hot.

Vid skyddsvisitation blev den misstänkte knarklangaren hotad med kniv mot halsen. Ordningvakten tryckte också sin arm så hårt mot den handfångslade mannens hals att han föll.

Den nu dömda vakten blev efter händelsen avstängd från arbetet hos ett bevakningsbolag och senare avskedad. ●

Krönika Alexandra Einerstam

Varför sitter så få arbetare i riksdagen?

År är det val till riksdag, region och kommun. Arbetarklassen lyser dock med sin frånvaro i svensk politik. Det är inte en slump. Det är ett klasstak som stänger ute stora grupper från makten. De två forskarna, Olle Folke och Johanna Rickne, visar att arbetare är en av de mest (kanske den mest) underrepresenterade grupperna i politiken. Väljarna består till stor del av arbetare men i riksdagen finns det bara en liten andel ledamöter med arbetarbakgrund.

En arbetare har betydligt lägre chans att nomineras, toppa listor och ta sig in i riksdagen än en tjänsteman med liknande meriter. Det beror inte på ointresse eller bristande kompetens. Det beror på partiernas urvalsprocesser. Vilka är det som tillfrågas? Vilka känner de rätta människorna? Vilka har möjlighet att gå på mötena och ta de där första stegen?

DET ÄR DET här som kallas klasstaket: för varje steg i den politiska karriären minskar andelen arbetare, trots att väljarna kryssar dem lika gärna som andra. Och de här urvalsprocesserna finns också i arbetarrörelsen själv. Samtidigt finns det så många (även inom rörelsen) som aldrig haft arbetskläder på sig, aldrig bytt om

”Vem orkar gå på ett politiskt möte efter ett nattskift eller ett tolvtimmarspass?”

i en barack eller gått hem från ett arbetspass med en kropp som är helt slut. Det är skillnad på att bära arbetarklass som identitet och att ha levat den som vardag. Och någonstans här infinner sig frågan: finns det ens någon medlem i Transport som står på valbar plats till riksdagen?

STRUKTURERNA I DE politiska partierna missgynnar arbetare. Valberedningar, nätverk, mötestider med mera är ofta anpassade efter människor med kontorsjobb och stabila scheman. Skiftarbete, otrygga anställningar och små ekonomiska marginaler gör det svårare att kombinera politiskt uppdrag med yrkesliv. Vem orkar gå på ett politiskt möte efter ett nattskift eller ett tolvtimmarspass? Så länge vägarna in i politiken ser ut så här är problemet inte bristen på engagerade arbetare, utan att systemet är byggt för andra. Jag vill ha fackliga företrädare i riksdag, region och kommun som förstår hur jag och mina kollegor har det! ●

Alexandra Einerstam är väktare och skribent.

Frågan om delade pass kommer att avgöras i Arbetsdomstolen i Stockholm.

Delade pass fall för AD

Arbetsrätt. Under två år splittrades medlemmens arbetsdag av långa avbrott mitt på dagen, mellan körningarna av skolskjuts. Nu har Transport stämt Biltrafikens Arbetsgivarförbund och ett sörmländskt trafikföretag för brott mot kollektivavtalet.

Text och foto Lilly Hallberg

Taxiföraravtalet, som Transport äger, är tydligt: Den sammanlagda tiden för rast får inte överstiga en timme och 30 minuter per dag.

– Delade pass är inget vi kan acceptera, det är en oerhört viktig fråga för oss. Där står vi fast, säger Anna Erixon, central ombudsman med ansvar för taxiavtalet.

I DET AKTUELLA fallet har taxibolaget, som haft avtal med Nyköpings kommun om skolskjuts, låtit en anställd under lång tid arbeta med uppdelade pass.

– Vi har haft både lokala och centrala förhandlingar men när vi insåg att det inte gick att komma fram till en lösning

tvingades vi att stämma, säger Anna Erixon.

Den 22 april fick Arbetsdomstolen (AD) stämningsansökan, som alltså gäller både taxiföretaget och arbetsgivarorganisationen Biltrafikens Arbetsgivarförbund.

Transport yrkar, via LO-TCO Rättsskydd, på skadestånd till medlemmen på drygt 180 000 kronor och dessutom ett allmänt skadestånd till förbundet på 150 000 kronor.

KRAVEN GÄLLER HUR chaufförens arbetstid varit förlagd under perioden maj 2022–maj 2024.

Under en normal arbetsdag har det inneburit att chauffören haft körningar på morgonen för att sedan ha ett längre uppehåll, ofta på omkring fyra timmar, och sedan haft en körning från skola eller daglig verksamhet på eftermiddagen.

Men skadeståndskravet gäller alltså även brott mot kollektivavtalet, som facket tecknat med arbetsgivarparten. Biltrafikens Arbetsgivarförbund har i flera tidigare avtalsrörelser lyft krav på att få in möjlighet till delade

pass i taxiföraravtalet. Det har inte lyckats. Att dela upp anställdas avtalsområden som ett sätt att ”anpassa efter behov” har länge varit omdiskuterat inom andra avtalsområden, bland annat för anställda inom vården som går på Kommunals avtal.

För Transports ombudsman med ansvar för taxiavtalet har frågan tidigare inte lett till några centrala förhandlingar.

– Flera lokalombudsmän, och även företag, har hört av sig och frågat om det finns möjlighet att dela upp pass och då har svaret varit nej, säger Anna Erixon.

DELADE PASS ÄR inte möjligt att reglera genom lokala överenskommelser, till skillnad från exempelvis årsarbetstid. Och det är Transportarbetareförbundets bestämda uppfattning att så ska det förbli.

Arbetsgivarparten ska lämna sitt svaromål och Transport ska senast veckan efter mid-sommaren komma in med en utvecklan av sin talan. Muntlig förberedelse i ärendet kan bli aktuell i Arbetsdomstolen i slutet av november. ●

Trafikansvarig körde utan giltigt kort

Åkeri. Efter Transportstyrelsens kontroll skulle ett mindre åkeri i Stockholms län behöva betala över 312 000 kronor i sanktionsavgift för en rad överträdelser bland annat när det gäller obesiktigad färdskrivare. Men att åkeriet haft så blygsam omsättning gör att beloppet stannar på 27 000 kronor; en procent av omsättningen under perioden. Åkeriet får dock också en varning. Det handlar bland annat om att företagets vd, och trafikansvarig, kört fordon med två olika körkort – båda ogiltiga. Visserligen hans egna men inte giltiga. I ett fall rör det sig om ett förlustanmätt kort, med sammanlagt 22 överträdelser gällande användning av förarkort. ●

Om just den här lastbilen körde för fort vet vi inte.

Många lastbilar körde för fort

Åkeri. Mer än hälften av de mätta lastbilarna med släp körde för fort när Riksförbundet M Sverige undersökte hastigheten bland tung trafik sommaren 2025.

Totalt kontrollerades 1707 lastbilar med släp. Av dem körde 918 snabbare än tillåtna 80 kilometer i timmen. Det motsvarar 54 procent. Dessutom körde 111 ekipage i över 90 kilometer i timmen.

Enligt M Sverige påverkar bland annat lastsäkring, axeltryck och totalvikt hur släp beter sig i trafiken. När hastigheten ökar minskar marginalerna.

– När vi ser att en majoritet kör för fort innebär det att stoppsträckor blir längre. Och att riskerna för att ytterligare misstag leder till att olyckor ökar, säger M:s trafiksäkerhetsexpert Jacob Sidenvall i ett pressmeddelande. ●

3 tycker till

Wilken är din viktigaste valfråga?

Jusef Djioi, taxichaufför, Stockholm:

–Vi måste byta regering! Det går inte med den vi har nu. Det är så mycket, ekonomin är dålig ... Jag tror på Socialdemokraterna och gillar rött!

Jehg, matbud, Stockholm:

–Jag är ny här i landet men säger immigrationspolitiken, att den blivit alltmer strikt men att det ändå skiljer sig så mycket åt innan beslut om till exempel uppehållstillstånd mellan olika fall. En del får besked direkt, andra tvingas vänta mycket länge.

Gustaf Järsberg, central arbetsmiljöombudsman, Kristianstad:

–Arbetsstidsförkortningen. Jag förstår inte varför frågan inte lyfts av fler i valrörelsen. Det finns inga riktiga motargument, bara det gamla att det kommer att gå åt helvete om arbetare får mer fritid som sas om kravet på åtta timmars arbetsdag (riksdagsbeslut 1919). Men det gick, och de senaste årtiondena har flera andra länder infört kortare arbetsdag. Tjänstemän har det ofta redan också här hemma, reglerat på olika vis och det finns i avtal bland annat vid nattarbete. Det finns studier som visar vinster med kortare arbetsdag, både för den enskildas hälsa och för att arbetet blir effektivare utfört. Med Olof Palmes ord, politik är att vilja. Om samhället vill kan vi korta arbetstiden.

FOTO: FIALOTTA BRATT/VALMYNDIGHETEN

Den 13 september är det val till riksdag, region och kommun.

Läsarna: Stoppa fusket och stärk pensionen

Val 2026. Hårdare tag mot oseriösa företag, bättre pension efter ett långt arbetsliv och starkare skydd mot farligt arbete. Det är några av de krav som får störst stöd i Transportarbetarens läsarenkät inför valet.

Text John Antonsson

Öka resurserna för att bekämpa oseriösa företag i transportsektorn. Det är det förslag som får störst stöd när Transportarbetarens läsare får tycka till inför valet. 93 procent av de svarande är helt eller delvis för förslaget.

TOTALT HAR 508 personer svarat på enkäten. Den är inte en statistiskt säkerställd opinionsmätning, men ger förhoppningsvis en bild av vilka politiska frågor som engagerar.

Näst högst stöd får förslaget om högre pension för dem som arbetat sedan unga år. 90,1

Så gjorde vi enkäten

- Transportarbetaren bad nyhetsbrevets läsare att ta ställning till ett antal politiska förslag inför valet.
- Totalt svarade 508 personer.
- Enkäten är en läsarenkät och inte en statistiskt säkerställd opinionsmätning.
- Läsarna kunde också lämna egna kommentarer i fritext.

procent av de svarande är helt eller delvis för.

89,2 procent är helt eller delvis för att facket ska få större möjlighet att stoppa farligt arbete. Nästan lika många, 88,8 procent, vill ge Arbetsmiljöverket mer resurser.

ETT ANNAT KONKRET förslag som hamnar högt är fler säkra och tillgängliga rastplatser för

yrkeschaufförer. 86,7 procent är helt eller delvis för.

Även frågor om sjukdom och trygghet får starkt stöd. 83,3 procent är för att sjukskrivna och arbetslösa inte ska betala högre skatt än den som arbetar. 80,1 procent är helt eller delvis för att karenssdagen avskaffas.

Till nästa nummer av Transportarbetaren får riksdagspartierna chansen att ta ställning till de förslag ni läsare gillade mest.

FRITEXTSVAREN VISAR VILKA

frågor flera läsare själva ville lyfta. Återkommande teman är pension efter ett långt arbetsliv, sänkt arbetstid, sjukförsäkring, rastplatser och tryggare arbetsmiljö för bevakningspersonal. Många skrivna svar handlar också om migrationspolitien. Ungefär hälften vill utvisa de invandrare som inte sköter sig och ungefär lika många är upprörda över att skotsamma invandrare utvisas. ●

Transports vägval inför 13 september

Val 2026. Arbetsstidsförkortning. Höjd pension. Slopade karensavdrag. Stopp för arbetslivskriminalitet genom tydligare krav vid upphandlingar – Transport har lyft de viktigaste valfrågorna.

Text Lilly Hallberg

–Frågorna är framtagna utifrån våra krav, som är glasklara. Det är frågor som berör hela förbundet, alla medlemmar, och som det varit bra diskussion kring ute på våra arbetsplatser, säger Magnus Lagerqvist, central ombudsman med ansvar för Transports valrörelse.

DET ÄR OCKSÅ diskussioner ute på avdelningarna och i regionerna som i hög grad format de fyra områden där förbundet valt att driva sina krav. Formellt är ”Vägval 2026” beslutat i Transports centrala facklig-politiska utskott. Grunden är en politik som gynnar arbetare; ger ett tryggare och rättvisare arbetsliv. Gemensamt med övriga LO-förbund driver Transport

flera krav. Det gäller bland annat att ta bort sjukförsäkringens karenssdag, som slår hårdast mot dem med fysiskt tunga jobb och som saknar möjlighet att jobba hemma.

GEMENSAM VALFRÅGA är även att krossa arbetslivskriminaliteten. Det handlar om att stoppa

oseriösa aktörer som dumpar löner och arbetsvillkor. Förbundet driver därför bland annat tydligare krav vid upphandlingar och en begränsning av antalet underentreprenörer. Vidare säger Transport med övriga LO: Höj pensionerna – inte pensionsåldern.

När det gäller att införa kortare arbetstid genom lagstiftning är Transport däremot det enda LO-förbundet som driver frågan

i valrörelsen. Övriga önskar i stället att arbetsmarknadens parter förhandlar fram en överenskommelse. Och Transport motsätter sig inte en lösning om LO kan enas.

–Men kommer vi inte fram avtalsvägen är lagstiftning något både LO:s och Socialdemokraternas senaste kongresser öppnat för, säger Magnus Lagerqvist.

Ute bland medlemmarna handlar det om att presentera olika alternativ och tala om viktiga frågor för facket. Någon partipolitisk diskussion i egentlig mening förs inte, enligt förbundets ombudsman med ansvar för valarbetet. Han är övertygad om att medlemmarna själva kan dra slutsatsen att en röd regering är mer arbetarvänlig. ●

”Frågorna är framtagna utifrån våra krav, som är glasklara. Det är frågor som berör hela förbundet, alla medlemmar, och som det varit bra diskussion kring.”

Kvinnliga lastbilschaufförer i skadetopp

Arbetsmiljö. Kvinnliga lastbils- och långtradarförare är den yrkesgrupp bland kvinnor som har flest anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro. Bland män ligger truckförare på andra plats.

Text John Antonsson

Det visar Arbetsmiljöverkets statistik för arbetsskador under 2025. Under 2025 anmäldes omkring 38 900 arbetsolyckor med sjukfrånvaro och är en

minskning med cirka tre procent jämfört med året före.

För första gången ligger kvinnor och män nästan på samma nivå. Bland kvinnor anmäldes 7,2 arbetsolyckor med sjukfrånvaro per 115 000 sysselsatta. För män var motsvarande siffra 7,3.

BLAND KVNNOR TOPPAR lastbils- och långtradarförare statistiken med 49,2 anmälningar per 1 000 sysselsatta. Bland män kommer truckförare på andra

plats, med 84,2 anmälningar per 1 000 sysselsatta.

Fallolyckor är den vanligaste orsaken till att kvinnor anmäler arbetsolyckor med sjukfrånvaro. Bland män är det förlorad kontroll över verktyg, maskiner eller fordon.

Anmälningar om hot, våld och angrepp ökar bland både kvinnor och män, men ligger fortfarande på en relativt låg nivå jämfört med andra orsaker. ●

FOTO: JOHN ANTONSSON

Hallå där! Christian Florin

...studieorganisationschef i Transport avdelning 2 som vill tipsa läsarna om fackets kurser. Varför?

Text John Antonsson

–För att det är så väldigt roligt. Jag har just varit med och hållit en ViT (Vi i Transport) och det har varit superbra. Det var medlemmar i alla åldrar och de hade så roligt tillsammans. Många satt upp sent på kvällarna och pratade och hade en kanonvecka.

Vad är Vi i Transport för typ av kurs?

–Vi går igenom all bakgrund om varför vi finns: vi pratar om allt från arbetarrörelsens historia till arbetsmiljö. Det som är så bra med den här kursen är att den inte är till för förtroendevalda utan för helt vanliga medlemmar som vill veta mer om facket.

Men om man måste vara ledig från jobbet då?

–När man är ledig från jobbet och förlorar inkomst så betalar vi för förlorad arbetsinkomst. Kursen är i fem dagar och vi bor tillsammans på en kursgård.

Vad ska man göra om man vil gå en kurs?

–Det bästa är att kontakta sin avdelning och fråga när nästa kurs är. ●

FOTO: JUSTINA ÖSTER
De regionala skyddsombuden är skyddsombud där lokala ombud saknas.

Regionala skyddsombud allt dyrare

Fackligt arbete. Kostnaden för de regionala skyddsombuden blir allt högre för förbund inom såväl LO som TCO och Saco. Statsbidraget har legat på samma nivå sedan 2013. Staten täcker i dag hälften av kostnaden. Men LO anser att det borde vara 100 procent, motiverat med att fackens ombud ombesörjer samtliga anställdas arbetsmiljö, inte bara medlemmars, vid arbetsplatsbesök. Statsbidraget är totalt på 110 miljoner kronor och delas mellan de fackliga centralorganisationerna. LO får mest, drygt 83 miljoner kronor, och förra året la förbunden till 93 miljoner kronor.

LO hoppas nu på ett digitalt system som gör det möjligt för förbunden att meddela sig till regionala skyddsombud när en inspektion från Arbetsmiljöverket är på gång. ●

Astra anklagas för sanktionsbrott

Kriget i Ukraina. Två åkerier som kör medicin åt Astra zene-ca i Södertälje har kopplingar till det belarusiska transportbolaget Jenty, enligt SVT. Åkerier omfattas av unionens sanktioner, på grund av Belarus stöd till Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Därför är Jenty förbjudet att verka i EU.

Enligt SVT:s granskning har det polska åkeriet DSPL, vars dragbilar har trafikerat Sverige, och det kazakiska bolaget Technobel, vars trailrar har trafikerat Sverige, flera nära kopplingar till Jenty. ●

Aspiranterna klara för uppdrag som ombudsmän

Utbildning. Intensivt, krävande och kul. I januari startade elva aspiranter på Transports ombudsmannautbildning. Fyra månader senare har de gjort sitt sista pass på förbundskontoret.

Text Lilly Hallberg

– ag upplever att vi blev bra matchade med våra mentorer, att de över lag verkligen stöttat oss i arbetet, säger en kvinna som är blivande ombudsman.

SOM ÖVRIGA aspiranter har hon haft en lokalombudsman som mentor ute på en avdelning. Utbildningen under våren har varit heltid, med teori och praktik varvat. Av 160 sökande antogs elva aspiranter. Alla med en bakgrund inom förbundet.

Könsfördelningen bland aspiranterna är så jämn den kan bli, fem av elva är kvinnor. Åldersmässigt ligger spannet

Transports aspirantutbildning

→ Utbildning på helfart, 12 januari 2025–12 maj 2025.

→ Hade elva deltagare, fem kvinnor och sex män.

→ Har varvat teori och praktik, och alla deltagare har haft en egen mentor ute på den avdelning där de praktiserat.

mellan 30 och 50 år, geografiskt mellan Halmstad i söder och Borlänge i norr.

Under en träff med tidningen är samstämmigheten stor när det gäller avsikten att söka utbildningen; de vill fortsätta att arbeta inom Transport som ombudsmän. Och det är också samtligas inställning när bara avslutning med mentorerna återstår. Två av aspiranterna hade redan fått det klart med

anställning i nya avdelningar: Thomas Ohlsson på hamnavdelning 2 och Ola Almquist på Halmstadsavdelningen. För ytterligare en handfull är det också klart med ombudsmannauppdrag framöver. Och ett par ombudsmän som gått utbildningen återvänder till sina uppdrag.

– Från i måndags är jag ombudsman och kommer att utgå från Göteborg, säger Thomas Ohlsson som bor och tidigare arbetat i Uddevalla hamn och då varit Transportombud för avdelning 1 Hamn.

SENAST TRANSPORT anordnade en liknande utbildning var för tio år sedan.

Aspirantutbildningens fokus har legat på organisering – medlemsvärvning och bygge av den fackliga organisationen – liksom förhandling, lagar och avtal. ●

FOTO: MORGAN SPÄRENHOLT
Förtroendevalda från DFDS utanför Jönköpingsavdelningens kontor.

DFDS:are från hela landet träffades i Jönköping

Fackligt arbete. Förtroendevalda från hela landet på logistikföretaget DFDS möttes i slutet av maj i Jönköping – en chans till utbyte av erfarenheter och kunskap som visat sig framgångsrikt.

Text Lilly Hallberg

Konferenser ”över avdelningsgränserna” har generellt blivit uppskattade av grupper med förtroendevalda som kommer från samma bolag men arbetar på olika orter. Nu senast från DFDS-terminaler i Karlshamn, Borås, Göteborg och Jönköping. För förbundet har arbetet vid sådana här konferenser visat sig bra, framhåller Transports Magnus Lagerqvist, ombudsman med ansvar för medlemsvärvning och organisering.

– För de förtroendevalda ger det likvärdig kunskap att kunna driva fackliga frågor. De har också skapat egna nätverk, som har kontakt mellan konferenserna, säger han.

– Vi kan även se att antalet förtroendevalda har ökat i de flesta grupper.

Magnus Lagerqvist höll i konferensen tillsammans med Magnus Larsson, central ombudsman med ansvar för transportavtalets terminal- och lagerdel.

UNDER DAGARNA I Jönköping lyftes, och jämfördes, bland annat det danska logistikföretagets verksamhet på olika håll. Lite söder om Jönköping, vid E4:an, ligger bolagets stora logistikanläggning som fungerar som knutpunkt för e-handel och godstransporter i hela Norden.

– Det är stora skillnader mellan orterna, bland annat när det gäller storlek. Göteborg sticker ut då DFDS har både åkeri och terminal där, säger Lagerqvist.

Från arbetsgivarhåll har det fackliga arbetet i grupper mötts positivt, enligt honom: På konferenserna lyfts också gemensamma intressen. ●

”Vi kan även se att antalet förtroendevalda ökad i de flesta grupper.”

FOTO: JOHN ANTONSSON
Aspiranterna på det sista utbildningspasset.

FACKLIGA UPPDRAG I TRANSPORT

Med ett fackligt uppdrag kan du påverka arbetsvillkor, stötta kollegor och bidra till demokrati på arbetsplatsen – samtidigt som du utvecklas i ledarskap och kommunikation.

Scanna & läs mer om fackliga uppdrag i Transport

tele radio
wireless solutions

Träffa oss på Elmia Lastbil 19-22 augusti, Jönköping

VOLVO EXSTER radiostyrning

Tele Radio är din leverantör av radiostyrning för VOLVO EXSTER. Du kan köra din lastbil med stor precision samtidigt som du styr en påbyggnationerna – tillsammans eller helt oberoende av varandra. Detta gör din arbetsmiljö säkrare. Kontakta oss idag för mer information.

031-724 98 00 | www.tele-radio.com/sv

Andreas Carlson (KD) är infrastrukturminister

Ministern svarar om rastplatsers brister

Åkeri. Vilka konkreta åtgärder avser regeringen att vidta för att förbättra tryggheten och kapaciteten på Sveriges rastplatser? Den skriftliga frågan ställde riksdagsledamoten Kadir Kasirga (S) till infrastrukturminister Andreas Carlson (KD). Det utifrån Transports rapport om rastplatser.

Den ansvarige ministern lyfter i sitt svar vikten av att yrkesförare ges möjlighet till vila och skriver att regeringen "har vidtagit åtgärder för att öka antalet rastplatser". Det innebär bland annat mer pengar i planen för transportinfrastruktur under kommande tioårsperiod: 62,5 miljarder kronor till trimnings- och miljöåtgärder, den kategori som innefattar rastplatser. ●

Stopp för miljözon i Stockholm

Trafikpolitik. Länsstyrelsen upphäver Stockholm kommuns beslut att införa miljözon 3 i centrala staden. Motivering: Kommunens utredning lyckas inte visa att miljövinster väger tyngre än de samhällsekonomiska förlusterna.

Miljözonen skulle enligt planen införts 31 december 2024. I zonen skulle bara rena el- eller gasfordon samt bränslecellshybrider varit tillåtna. Men turlerna med överklaganden har varit många. Länsstyrelsens beslut kan överklagas till Transportstyrelsen. ●

24%

av de ensamstående mammorna klarar inte en oväntad utgift på 14 000 kronor.

Källa: SCB

Transports utredare Amne Alansari har skrivit en rapport om bristerna på landets rastplatser. Den bekräftar den bild facket haft sedan tidigare: situationen är inte hållbar.

Lastbilschaufförerna sågar rastplatserna

Åkeri. Tusentals chaufförer sågar landets rastplatser och deras toaletter i en undersökning från Transport. 86 procent tycker också att rastplatserna är för få.

Text och foto John Antonsson

Onsdagen den 20 maj släppte Transport en rapport om den stora bristen på rastplatser längs Sveriges vägar. Av de svarande anser 86 procent att det inte finns tillräckligt med rastplatser längs de vägar de kör på.

57 procent av de svarande säger också att det är svårt att hitta en rastplats med fungerande toalett när de ska ta paus.

Transports utredare Amne Alansari har skrivit rapporten.

– Rapporten visar allvarliga problem. Bristen på rastplatser tvingar många chaufförer att

bryta mot lagstiftningen för att kunna pausa på en ordentlig rastplats. Det är en rättsskandal att det finns en lagstiftning från EU som säger att du måste stanna, men chaufförerna måste bryta mot reglerna för att det inte finns lämpliga rastplatser. I en rättsstat som Sverige är det inte rimligt att det finns krav på att man ska följa lagar och regler samtidigt som omständigheterna gör dem omöjliga att följa, säger hon.

ANDELEN KVINNOR HAR ökat bland lastbilschaufförer och väntas fortsätta öka, sett till andelen kvinnor på transportprogrammen. Men utformningen av Sveriges rastplatser har inte anpassats för den nya verkligheten, säger Amne Alansari.

– Kvinnliga chaufförer upplever inte att de är med i

beräkningen. Det finns inte faciliteter för att kunna hantera hygien. Om man har menstruation går det inte att stanna på en rastplats utan fungerande toaletter. Det är inte värdigt att man som kvinna ska behöva hantera menstruationen i naturen och sedan köra runt med sopor i bilen.

Det är brist på både parkeringsfickor och rastplatser. Och rastplatserna är dessutom ofta stökiga och ostädade, visar Transports enkät. Utöver bristen på rastplatser måste Sverige också möta nya EU-krav på säkra rastplatser med tillgång till handel, el och trådlöst internet.

– Det finns vissa undantag, så kraven ska inte gälla i hela Sverige, men på ganska många platser och det kommer att bli svårt att få undantag. ●

Krönika David Ericsson

Jag, en "eltrucker"

Eltrucker är kanske att ta i. Jag har bara kört ellastbil en gång i cirka 70 mil. Men känslan av välbehag är bestående och en glädje över att ingenjörerna i lastbilsbranschen hittat på en så vettig sak.

Det var ingen provkörning utan en ren nyttokörning med fullt lass på bil och trailer från Södertälje till en bit söder om Jönköping och tillbaka.

Inget motorljud, bara ett stilla vinande och vindbruset hördes, men bilen hade en otrolig dragkraft så att jag nästan fick hålla igen i motluten. Inte ens V8:or jag kört har gått bättre i Jönköpingsbackarna.

"Men", säger vän av ordning. "Laddningen då, den tar väl en väldig massa tid?"

För denna bil tog det runt en timme efter 35 mils körning. Alltså lagom till en lite förlängd rast.

NÄR JAG LÄGGER ut detta, som jag tycker klockrena alternativ till diesellastbilar, på nätet får jag genast mothugg.

Folk förklarar att de gillar ljudet av en dieselmotor, att det aldrig kommer funka i längden med ellastbilar och att de inte hörs när de kommer körande. Många påpekar också att jag inte är någon riktig chaufför som kör med el.

Ja, en del blir rent hatiska när jag skriver att el är helsvensk energi. Kanske är det för att det är Miljöpartiet som mest förespråkar el? Få lastbilschaufförer är väl miljöpartister. Snarare SD:are.

"Ja, en del blir rent hatiska när jag skriver att el är helsvensk energi."

Ännu argare blir de när jag undrar varför de så gärna vill gynna och skänka rikedomar till diktaturer i arabvärlden, som ju är de som tjänar mest på olja och diesel.

OCKSÅ PÅ ANDRA sätt är vurmen för fossila bränslen märklig. Helt plötsligt frångår högerpartierna i riksdagen sina heliga principer om att marknadskrafterna ska styra.

I stället inför de ren planekonomi med subventionerade bränslepriser. Så att folk kan fortsätta konsumera produkter från arabvärlden, som det dessutom är brist på och som snart kan ta slut.

Man får lust att citera artisten Jimmy Cliff när han sjunger: "They say the world is spinning around / I say the world is upside down!" ●

David Ericsson är författare och lastbilschaufför.

Många unga saknar körkort men behöver det för att få jobb.

Körkortskrav problem för unga

Arbetsmarknad. I mer än hälften av Arbetsförmedlingens platsannonser är minst B-körkort ett krav för anställning. Men i dag saknar sex av tio unga arbetssökande körkort.

Det visar en ny rapport från OKQ8 som bygger på två undersökningar bland personer i åldern 18–30 år.

De unga som svarat är överens: Hela 97 procent anser att körkort ökar chanserna att få jobb. Men rapporten visar att möjligheterna skiljer sig kraftigt åt; nära en av fyra som saknar körkort uppger att en anledning är att de saknar tillgång till bil eller någon att övningsköra med. ●

Kristianstad bästa sopkommunen

Miljö. Höga värden för miljö, återvinning och nöjda kunder gav Kristianstad pris som Årets avfallskommun i branschorganisationen Avfall Sveriges årliga ranking. Den nordskånska kommunen använder sig exempelvis bara av förnybara drivmedel i sopbilarna.

Priset delades i år ut för tolfte gången. Beräkningen görs utifrån ett index som speglar avfallsverksamheten på ett övergripande sätt. Totalt ingår nyckeltal inom fyra områden, men inget som rör kostnader och avfallsavgifter. ●

1000

Så många yrkesaktiva medlemmar ökade Transport med förra året.

Källa: Anders Kjellbergs rapport *Den svenska modellen 2026 – medlemmar, förtroendevalda och organisationsgrad*.

I hamnen måste allt klaffa

På APM terminals i Göteborgs hamn rullar arbetet mellan kranar, grensletruckar och containrar. Här jobbar fast anställda och bemanningsanställda sida vid sida – med fartyg som ska lossas, maskiner som ska fungera och scheman som kan ändras snabbt.

Text och bild JOHN ANTONSSON

Det finns alltid något
att fixa i truckverkstan.

Det är en småmulen dag och lugnt på vattnet utanför Göteborg. Den här morgonen ska snart ett stort containerfartyg från Maersk anlöpa, men det är nu lugnet före arbetstoppen.

Inne på kranverkstan sitter två elektriker och tittar på dagens planering på en datorskärm.

Israel Rojas pekar på en skärm och berättar:

– Här ser vi liveflöden över vilka båtar som är inne och när de andra kommer.

PÅ VERKSTAN ÄR arbetarna uppdelade i mekaniker och elektriker. Som elektriker jobbar han med att hålla i gång, underhålla och programmera kranar och deras komponenter.

– Eftersom det är automation i kranarna är det mycket som ska klaffa. Men vi får göra allt från att byta lampor till att göra avancerade ingrepp som tar lite längre tid.

Han och kollegorna ansvarar både för de allra största landkranarna och för de något mindre, men fortfarande stora, kranar som lastar och lossar järnvägsagnar.

Saker som kan strula är till exempel givarna ute på oket eller hydrauliken.

– Det kan bli ganska stressigt ibland. Det är viktigt att det vi gör blir rätt. Samtidigt är kranen avstängd så länge vi jobbar med den och kan då inte användas vid fartyg.

– Trots att jag jobbat här 18 år kan jag stöta på fel jag inte varit med om förr. Då måste jag jobba på alla möjliga sätt för att lösa det.

Det är många kranar att ha koll på för verkstan, sammanlagt är det sju landkranar och två för järnvägen.

VI GÅR VIDARE till vita huset och hämtar kaffe i matsalen. Där kommer Fredrik Blomgren in. Han kör allt från kran till truck, men just den här dagen har han varit instruktör. Det är han ofta.

– Det roliga är att jag får jobba varierat och att träffa alla nyanställda. Jag har jobbat här i 20 år snart.

Han gick på sitt skift 06.30 på morgonen och det är som sagt utbildning för grensletruck den här dagen.

**APM terminals
Gothenburg**

→ APM terminals Gothenburg driver containerterminalen i Göteborgs hamn.

→ Terminalen är Nordens största containerterminal.

→ Terminalen är ansluten till järnvägssystemet och kan ta emot tre fullängdståg på 2250 meter spår.

→ APM terminals Gothenburg är en del av den globala terminaloperatören APM terminals, en del av Maerskkoncernen.

Israel Rojas är elektriker i kranverkstan.

Grensletruckarna är rejäla maskiner.

När Fredrik och de flesta av de andra tillsvidareanställda började i hamnen var det som extraanställda, kallade blixter i Göteborg, men numera kommer de nyanställda in genom bemanningsföretaget Adecco.

Det är Transportklubbens ordförande Daniel Börjesson som tar emot och guidar Transportarbetaren runt på hamnområdet. Samtalet mellan Daniel Börjesson och Fredrik Blomgren glider in på de bemanningsanställdas situation.

– Jag hör rätt mycket som folk berättar för mig. Ibland är det personer som inte behandlats jättebra, men de vill inte sticka ut och att facket ska ta saker vidare.

Daniel Börjesson:
– De bemanningsanställda ska ha likabehandling. Men det finns en risk att den som klagat får ett sämre jobb nästa vecka.

Men, säger Fredrik, det betyder inte nödvändigtvis att den bemanningsanställda har fått ett sämre jobb som ett straff. Men känslan av osäkerhet finns kvar, att det kan vara därför. Och den känslan är tillräcklig för att arbetarna ska vara lite tystare.

Daniel Börjesson berättar att ett problem för de

Daniel Börjesson och Fredrik Blomgren har en pratstund i fikarummet.

bemanningsanställda är att de har ett schema som de fått på fredagen veckan innan. Men de kan på kort varsel bokas om eller bokas av.

– Båtarna kommer inte alltid som de ska och då vill företaget ha flexibilitet.

Numera är nästan hälften av alla som jobbar i hamnen bemanningsanställda. Det är betydligt fler

Två fack i hamnen

På APM i Göteborg finns två konkurrerande fack för hamnarbetare: Svenska Transportarbetareförbundet och Hamnarbetareförbundet.

Transport är det fack som förhandlar om kollektivavtalets innehåll och tar förhandlingar om scheman och ersättningar.

Hamnarbetareförbundet får vara med vid mbl-information och kan utse egna skyddsombud.

Patrik Alfredsson ska fixa en sak i truckhytten.

”Där får man tänka mer och det är mycket frihet under ansvar.”

Kim Suutola, före detta lastbilschaufför, tycker bäst om att jobba vid järnvägen..

än i många andra hamnar. De flesta kör tomcontainrar i mottagningsparken.

Under avtalsrörelsen 2025 kom parterna överens om en skrivelse gällande bemanningsanställdas situation och att mer hänsyn ska tas till deras fritid. Men än är Börjesson inte nöjd och tror att frågan kan komma upp igen vid nästa avtalsrörelse.

DET FINNS TVÅ fack för hamnarbetare på APM: Svenska Transportarbetareförbundet och Hamnarbetareförbundet (HF). Hamnarbetareförbundet har de senaste åren varit kollektivavtalsbundna av ett avtal som har nästan samma text som det avtal som Transport har tecknat.

På arbetsplatsen är det Transport som tar alla förhandlingar om scheman och ersättningar. HF får däremot också vara med vid mbl-information och så har de också rätten att utse egna skyddsombud.

Christian Florin är skyddsombud för Transport och har hoppat in som huvudskyddsombud medan den ordinarie är ledig.

– När det gäller att förhandla anställningsvillkor och schema finns inget samarbete. Däremot har vi sagt att vi kan samarbeta om arbetsmiljön och det har börjat fungera ganska bra, säger Christian Florin.

VI PROMENERAR BORT till verkstan för grensletruckar. Det är rejäla maskiner, som väger 67 ton styck och kan bära upp till 50 ton.

Här finns inte uppdelningen mellan elektriker och mekaniker. Alla kan göra allt.

– Vi försöker ha så många planerade jobb som möjligt men vi har med människor att göra och det händer rätt ofta att det kommer in oplanerade jobb som måste göras, säger mekanikern Patrik Alfredsson.

Verkstan har hand om ett fyrtiotal maskiner. Nu är det dags för riktning av en hytt. Patrik Alfredsson går uppför en trappa till verkstadens övervakning som är i nivå med grensletruckarnas hytter. Här uppe sköts mycket av jobbet med att underhålla truckarna.

Grensletruckarna väger 67 ton och kan lyfta 50.

Ute på kajen står ett fartyg från Maersk och fyra kranar är i gång. Det är det enda fartyget och de fyra kranarna ställer ner containrar på kajen. Varje kran har tre grensletruckar som kör containrar mellan kajen och containerparker. Därifrån ska lasten sedan flyttas vidare med lastbil eller med den alltmer populära järnvägen.

Christian Florin.

INNE I VITA huset på en bänk utanför matsalen sitter Kim Suutola och tar en paus från jobbet i mottagningsparken. Han är en lastbilschaufför som gått in i hamnarbetaryrket och den här dagen jobbar han 10.45 till 19.00. Precis som andra nya bemanningsanställda gör han många olika jobb, men gillar bäst att arbeta vid järnvägen.

– Där får man tänka mer och det är mycket frihet under ansvar. Där jag är i dag är det hela tiden nästa steg som ska göras. På järnväg har vi möjlighet att jobba mer fritt och tänka mer, det känns bättre att jobba när det inte är hjärndött.

Kim får sitt schema på fredagarna och är van vid att det är svårt att planera aktiviteter med kompisarna under veckorna. Han rycker på axlarna och säger:

– Man ska vara flexibel, det stod det när man sökte jobbet. ●

Kim Suutola.

3:ans vagn från Norrköping rullar nu på Museispårvägen i Malmköping, utsett till Årets arbetslivsmuseum 2026.

Annorlunda upplevelser på museum

Fordon, maskiner och verktyg berättar industrisamhällets historia. Landets arbetslivsmuseer visar ett förr med hög igenkänningsfaktor – och erbjuder besökaren att åka med, ofta bokstavligen.

Text och foto LILLY HALLBERG

Kristi himmelfärdshelgen klämtar klockan för spårvagnarna som börjat rulla. Det är trafikstart för säsongen på Museispårvägen i Malmköping (Muma), Årets arbetslivsmuseum 2026. Här i Södermanlands hjärta möter historien framtidens engagemang för att tala med juryn.

Nere vid det lilla torget står några av dem som förverkligar museets intentioner, klädda i spårvägens stiliga uniformer. Utanför kaféet i det gamla stationshuset sitter en grupp unga arbetare.

– Vagn in på spår 14, pronto! säger Mikael ”Micke” Bäcklund.

Han är trafikchef i dag, en grad som syns på huvudbonadens märke. Till vardags är Micke gruppchef på ett bussbolag. Intresset för spårtrafiken har hållit i sig i mer än 40 år.

– Egentligen var det min far som fick med mig, han var engagerad i museijärnvägen i Mariefred, säger han.

– Det är otroligt viktigt att bevara och kunna visa upp hur man arbetat tidigare, hur det fungerat tekniskt. Det finns inte en dator i våra vagnar.

Vagnorama är museet som har över 40 bevarade vagnar från landets spårvägsstäder.

I MUSEISPÅRVÄGEN I MALMKÖPING är numera närmare hundra personer engagerade, i olika hög grad. Muma drivs som ett aktiebolag. Det administrativa arbetet tar mycket tid, liksom arbetet i verkstaden och tekniskt underhåll. Micke Bäcklund betonar säkerhetstänket. Men det som slår besökaren en solig men kall majdag, när grönskan håller på att slå ut, är hur roligt alla verkar ha. Arbetslivsmuseet i den lilla staden lockar långväga turister. Och campingen i närheten är sannolikt den enda i världen som har två spårvagnshållplatser – en del som ligger här länge köper säsongskort för att kunna ta sig in till centrum.

Mer än 40 vagnar från landets en gång tolv spårvagnsstäder är i museets vård. I den stora spårvagnshallen finns flera mer än hundraåriga fordon. Vissa av de äldsta har inte bara använts för persontrafik utan senare även för godstransporter.

– Det är också viktigt att visa att spårvagnar funnits i en rad städer tidigare, som Gävle, Jönköping och Sundsvall. Även det är en del av historien, säger Micke.

Längst in i hallen står en personlig favorit från början av 1900-talet, en brun vagn med inredning som ser lite exklusivare ut.

– Den är tjuvig att se på, Lidingöfemman kallar vi den. Tekniskt var den i framkant, hade tryckluftsbromsar som ett riktigt lok. Tyvärr är den inte klar för säsongen.

Det är däremot årets nyhet, den blå sextiotalsvagnen från Göteborg, som ska premiärköras ett par dagar senare.

MUSEISPÅRVÄGEN INVIGDES 1969 och går på en del av det som en gång var Mellersta Södermanlands järnväg. En tur med spårvagnen tar lite drygt 20

Byte av tågstavlar före klarsignal, så som det var förr. Två av förarna på museilinjen till Hosjö genomför utbyte av ”stafettpinnar” nära en hållplats vid campingen.

Spårvagnstorget i Malmköping Kristi himmelfärdshelgen, mitten av maj: Trafiken har börjat rulla. Museispårvägen invigdes 1969 och har hela tiden drivits av ideella krafter.

Upptäck 521 museer – från norr till söder

→ I år har 521 arbetslivsmuseer varit med i museikatalogen, som också finns som app: *Museiguide* (skanna qr-koden längst ned).

→ Mycket av arbetet på museerna görs ideellt och det gör att öppettiderna kan vara begränsade.

→ Museispårvägen i Malmköping (Muma) är Årets arbetslivsmuseum 2026 och fick utmärkelsen för sin inkluderande ungdomsverksamhet. Nomineringen för 2027 är öppen till den 31 augusti.

minuter. genom skog och över äng, längs sjöar och utmed campingen. Vid en grusväg intill banvallen stannar ett par upp, tittar fascinerat och vinkar lite. Landskapet ligger öppet.

– Här tycker jag är den vackraste delen av banan, säger Jan-Olov Påvall som kör.

Banan från Malmköping till Hosjö är 2,6 kilometer

lång. Längs vägen ligger två hållplatser och då sker autentiskt byte av ”stafettpinnar” (tågstavlar); klarsignal och rutin för att undvika kollisioner.

Entusiasterna som driver trafiken arbetar hela tiden med förbättringar, som byte av slipers. Man har under senare år renoverat hållplatserna och anlagt vändslinga också vid banans ände i Hosjö. Inne i vagnen:

– Det är bara gammal hederlig teknik, säger Jan-Olov och förklarar om ”600 volt från tråd, 300 motor”.

Han har varit med från start. I dag är såväl hustrun som tre barn aktiva inom museispårvägen. Självt har Jan-Olov kört spårvagn även på film, bland annat i filmen *1939*, vid Nybroplan, och både han och en tidstrogen vagn var också med i filmens scen från firandet på Kungsgatan fredsdagen 1945. Fast då stod trafiken still.

Intill spårvagnshallen ligger Sveriges bussmuseum. Också här visas fordon från förra seklet och vissa kan abonneras, till exempel för bröllop och andra högtider.

Och hos spårvägarna är det också aktiviteter utanför sommarsäsong. Spårvägsjazz, ölprovning från Malmköpings bryggeri, spöktur i höstmörkret och, i december, tomtetrafik! ●

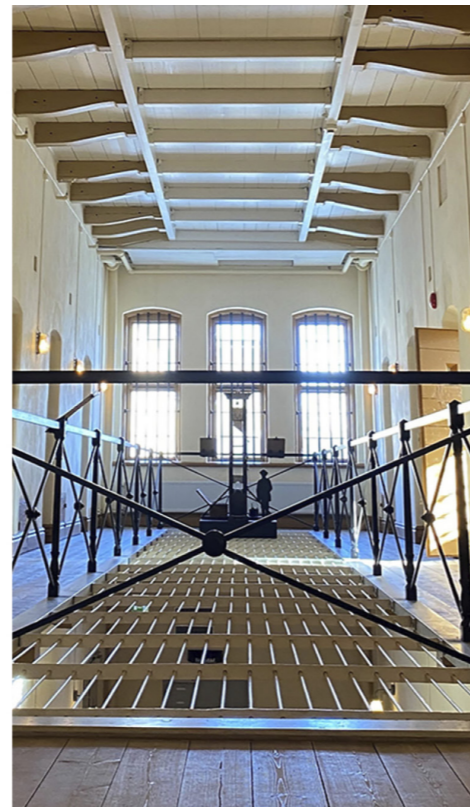

Mikael Bäcklund, trafikchef för dagen, framför en personlig favoritvagn från början av 1900-talet.

Gör en upptäcktsresa genom Museisverige

FOTO: RYDALS MUSEUM/NATALIE GREPPI/SVERIGES FÄNGELSEMUSEUM

Tre museer: Bruksmiljö och historisk spinnerifabrik vid Viskans strand på Rydals museum (Marks kommun), trådlös kommunikation med hundraåriga anor visas vid världsarvet Grimeton (Halland) och fängslade historier på Sveriges fängelsemuseum (Gävle).

Östergötland: Arbetets museum, Norrköping

I hjärtat av det gamla industrilandskapet vid Motåla ström ligger museet som berättar om arbete och vardag, med aktiviteter för alla åldrar. Både permanenta utställningar och tillfälliga som lockat stor publik, exempelvis tidigare med ufo-utställning från svensk horisont.

Öppet året runt sju dagar i veckan och fri entré.

Lappland: Skogs- och samemuseet, Gammlplatsen Lycksele

Vackert beläget på en halvö i Umeälven, tidigare en plats där samer, nybyggare och handelsmän möttes. Här hölls marknader, ting och kyrkhelger. Utställningar med fokus på skogsbruk och samisk historia. Och väl sorterad museishop!

Öppet sju dagar i veckan under högsäsong (22 juni–16 augusti).

Norrbottnen: Bagerimuseet i Älvsbyn

Prova att baka din egen polarkaka! Föregångaren till dagens bröd, Tioöreskakan, utvecklades för hundra år sedan. På museet berättas om bagerinäringen och bakhantverk från förra sekelskiftet och Polarbröds historia i byggnaden där tre generationer Bagar-Nilsons verkat. Öppet sommartid, för tider se hemsidan. För bokning av bakning och guidning även telefon: 010-450 60 23.

Dalarna: Motor & nostalgimuseum, Grängesberg

Här är det lätt att utbrista "Åh, den minns jag!" om allt från modelltåg till grävmaskiner. Museet rymmer fordon och bruksföremål av alla slag från framför allt 1950–1980 men också båtmotorer, yxor och motorsågar. Och även bland annat kameror, kläder och klockor.

Öppet på sommaren, från 31 maj.

Möjligt att boka visningar även under andra årstider för grupper. Mer info på hemsidan.

Hälsingland: F15 flygmuseum, Söderhamn

En inblick i det svenska flygvapnets historia! Levande museum, inrymt i en gammal hangar, som visar alla flygplanstyper som varit stationerade på stadens flygflottillj från grundandet 1945. Modeller och scenarier illustrerar flottilljens uppdrag, inklusive robotanfall och luftstridsledning. Simulator Viggen AJS37 kan bokas via hemsidan.

Öppet året runt, alla dagar 10–16, för simulatorflygare från 9.45.

Småland: The glass factory – Glasmuseet, Boda

I hjärtat av glasriket återfinns ett av Nordens största glasmuseer med över 40 000 föremål från Boda och även glasbruken Kosta och

Åfors. Museet fungerar både som kunskapscentrum och lokal för såväl tillfälliga som permanenta utställningar.

Blekinge: Albinsson & Sjöbergs bilmuseum / Karlskrona porslinsmuseum

Två museer under samma tak. Unika sportbilar, tävlingsbilar, modifierade fordon – allt från kung Gustaf VI Adolfs Cadillac till statsminister Olof Palmes sista bil och dessutom mopeder, modell- och leksaksbilar och en båt. Och en permanent Elvisutställning!

Samma fastighet rymmer också Karlskrona porslinsmuseum, med stor samling av porslinsformgivare av 1950- och 1960-talets stora namn.

Både bil- och porslinsmuseet har öppet sommartid, juni–augusti, klockan 10–16 (måndagar stängt).

Bohuslän: Sillsalteriet Sibirien, Sydoster

Hembygds- och hemslojdsbutik och skalldjurskafé vid Långegårde brygga i byggnadsminnesmärkta lokaler. Sillsalteriet användes efter de stora sillperioderna för insaltning av makrill, som exporterades till USA, i början av 1900-talet.

Västmanland: Gamla Pershyttan bergmansby, Nora

Kulturresevärd som berättar historien om Bergslagen och järnframställning, från medeltid till modern tid. Under sommaren är det möjligt att följa med guide ned i Locknegruvan, en av de äldsta gruvorna, och guidade turer genom byn.

Reservatet är öppet året runt, guidning sommartid enligt överenskommelse.

Skåne: Brio leksaksmuseum, Osby

Aktiviteter för hela familjen, utlovas på museet: Lek med Briotåg och klossar, spela Algospel och besök Märklin. Och här visas också leksaksföretagets 140-åriga historia. En nyhet är den permanenta Barbieutställningen, Europas största enligt hemsidan: Lekoseum.se där aktuella öppettider också hittas. (Sommaröppet 10 juni–23 augusti alla dagar 10–17.)

FOTO: VISIT KARLSKRONA

Unika fordon och mycket nostalgi. Albinsson & Sjöbergs bilmuseum rymmer många rariteter, som kungligheters privatbilar, tävlings- och veteranmotorcyklar och klassiska husvagnar. I samma fastighet på Östra Hamngatan ligger också Karlskrona porslinsmuseum.

FOTO: POLARBRÖD

Kronprinsessan Victoria och prins Daniel besöker Lycksele vid invigningen av Polarbröds nya bagerianläggning 2022.

FOTO: THE GLASS FACTORY

Zandra Ahls konstglas "Blomsterbuketten" på glasmuseet i Boda.

FOTO: F15 FLYGMUSEUM

På F15 flygmuseum i Söderhamn kan du prova på att flyga en AJS37 Viggen i museets flygsimulator.

FOTO: LEKOSEUM

Märklinutställning på Brios leksaksmuseum i Osby, visar företagets alla första agentur som de fick 1937; Märklin.

Scania och Volvo lastvagnar riskerar böter och lobbar för flexibilitet.

Dubbelt hot mot svenska tillverkare av ellastbilar

Klimat. Både EU:s hårda klimatkrav och ökad konkurrens, genom billigare ellastbilar från Kina och USA, riskerar att skapa akut kris för Volvo lastvagnar och Scania.

Text och foto Lilly Hallberg

Den 30 mars i år beslutade EU om en förändring av utsläppskraven på lastbilar, en uppluckring av kraven som kan innebära att 200 000 färre ellastbilar rullar på Europas vägar år 2030.

DE SÄNKTA KLIMATKRAVEN föregicks av en intensiv lobbykampanj från Volvo och Scania, riktad mot den svenska regeringen och EU. Det avslöjar Dagens Nyheter, som bland annat gått igenom mejlväxling mellan Sveriges två största privata arbetsgivare och Regeringskansliet. Och lastbilstillverkarna lyckades få regeringen att jobba

för deras sak, slår tidningen fast.

Både Volvo och Saab riskerar miljardbelopp i böter om de inte uppfyller EU:s utsläppskrav för lastbilar, som innebär att de genomsnittliga utsläppen för nya fordon minskar jämfört med år 2019 i en trappa med femårssteg: Med 15 procent år 2025 upp till 90 procent år 2040.

TILLVERKARE SOM överpresterar kan med de nya kraven lättare få rejäla "krediter" att använda längre fram så att de i praktiken inte behöver klara utsläppsnivåerna kommande år.

Volvo och Scania förnekar att de vill dra ner på tempot i omställningen, tvärtom. Men att de inte vill göra det ensamma. Tillverkarna framhåller samtidigt att det krävs flexibilitet när nu elektrifieringen går trögt – och en politik som möjliggör omställningen inom transportnäringen. ●

Nytt om forskning

1 Vårstormar som bildas över Nordatlanten har blivit vanligare än för 80 år sedan. Det visar ny forskning från Göteborgs universitet. Enligt forskarna beror förändringen på klimatförändringarna.

2 Många konsumenter väljer snabb leverans trots att köpet inte är brådskande. Det visar en studie från Linköpings universitet och forskningsinstitutet RISE.

Forskarna har följt konsumenter i realtid under en månad, från första köptanke till leverans. Studien visar att känslor och bekvämlighet ofta styr valet i kassan. Det snabbaste eller översta fraktoalternativet blir ofta valt, även när konsumenten egentligen kan vänta.

Forskarna menar att e-handlare och logistikföretag kan styra mot mer hållbara val, till exempel genom att lyfta fram långsammare leveranser eller använda priset för att påverka kundernas val.

AI-laddning kan förlänga batteriernas livslängd

Eldrift. Snabbbladdning är viktig för att eldrivna fordon ska fungera på längre sträckor. För taxibilar och tung trafik i industrin kan den vara avgörande.

Samtidigt sliter snabbbladdning på batterierna. Nu har forskare vid Chalmers tekniska högskola och Victoria university i Nya Zeeland tagit fram en AI-metod som anpassar laddningen efter batteriets skick.

I studien ökade batteriets livslängd med nästan 23 procent, utan att laddningstiden blev längre.

Metoden styr strömmen vid varje snabbbladdning utifrån batteriets kemi och hälsotillstånd. Forskarna menar att tekniken i princip kan införas genom mjukvaruuppdateringar, men att den först behöver anpassas till olika batterityper och testas på fysiska batterier. ●

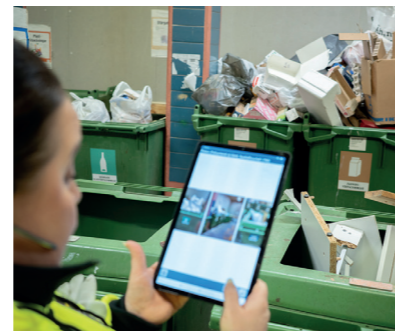

FOTO: JOHN ANTONSSON

Ett nedskräpat soprum.

Äckliga soprum kan få fler att slarva

Avfall. Smutsiga soprum kan öka risken för felaktig sophantering. Det visar en studie från Göteborgs universitet.

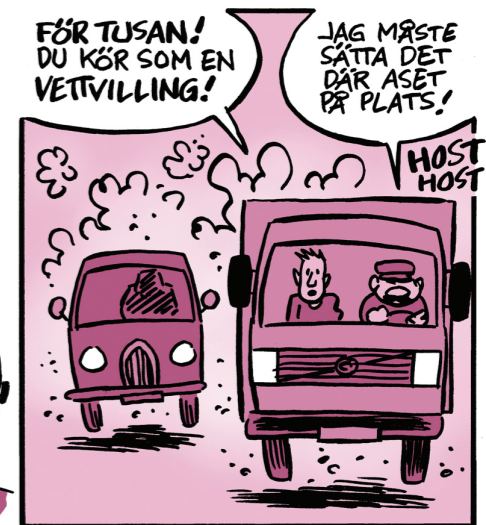
Forskarna har undersökt sopstationer och boende i utsatta bostadsområden i Sverige, Finland och Danmark. Resultaten visar att människor blir mindre benägna att sortera och slänga sopor rätt när miljön upplevs som smutsig eller äcklig.

I Göteborg städades två sopstationer extra noggrant varje dag under tre veckor. Där minskade nedskräpningen tydligt, medan kontrollstationerna såg ut ungefär som tidigare.

– Om ett soprum är smutsigt och äckligt hjälper det inte alltid att det finns fungerande system för återvinning och avfallshantering, säger statsvetaren Jacob Sohlberg vid Göteborgs universitet. ●

På väg

Originalserie för Transportarbetaren av Mats Källblad

Redaktionens sommartips för regniga dagar

Sommartiderna är här. Då vill Transportarbetarens redaktion komma med lite kulturtips för dagarna när regnet öser ner och det är dags att ta det lite lugnt inomhus.

Transportarbetarens journalist Lilly Hallberg

HANDARBETE Nej, inte röjsåg, bilmeckande eller högtryckstvätt utan det man lärde sig i skolans textilslöjd (eller sylslöjd som det hette förr).

Har du glömt hur det går till att lägga upp maskor, trä en symaskin eller virka? Det är en poäng med tipset! Vänd dig till någon närstående som är bra på att sticka och sådant – och kommunicera. Eller gå till en garnaffär, de blir glada av intresse!

BESÖK ETT ARBETSLIVSMUSEUM Garanterat annorlunda upplevelse jämfört med ett "vanligt montermuseum". Stor chans att både beundra och/eller åka med äldre tiders fordon, se hur verktyg användes förr eller titta in i en lägenhet som visar hur en tullare i Göteborgs skärgård kunde bo förrförra seklet.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Handarbete eller läsa? Transportarbetarens redaktion tipsar om sommaraktiviteter för regniga sommark dagar.

Det finns över 500 arbetslivsmuseer i landet och en massa inriktningar för både nyfikna i allmänhet och riktiga nördar. Kolla in appen Museiguide.

Lastbilschauffören, författaren och Transportarbetarens krönikör David Ericsson

LÄSNING Vad ska man göra under regniga sommark dagar? Släpp skärmen och gör något analogt! Regn är ju i högsta grad analogt så varför inte läsa en pappersbok. I så fall rekommenderar jag varmt Micke Evhammars senaste *Gäckande horisont*.

PÅ RÄLS Annars kan man ta med familjen på utflykt till en av alla de museijärnvägar som drivs av entusiaster runt om i Sverige. Det är både roligt och lärorikt att se hur transportererna gick till förr, i stillsamt vaggande smalspåriga vagnar efter små frustande ånglok!

Väktaren och Transportarbetarens krönikör Alexandra Einerstam

TV-SERIEN *The man in the high castle*. En oerhört spännande sci-fi-serie med kontrafaktisk historia, där USA skildras i en alternativ verklighet (där axelmakterna vann andra världskriget). Den har några år på nacken men när den kom till Netflix, sträck-tittade jag på alla säsonger.

BOKEN *Kallocain* av Karin Boye En svensk dystopisk

Alexandra Einerstam rekommenderar *The man in the high castle*, en tv-serie som frågar: vad hade hänt om axelmakterna vunnit andra världskriget.

"Räkna till ett, räkna till två..." Nagelbitaren *Kastanjemannen: Kurragömma* inleds med lekande barn på en (till en början) idyllisk skolesa för mer än trettio år sedan.

FOTO: TINE HARDEN/NETFLIX

klassiker från 1940 om ett totalitärt övervaknings-samhälle där ett sanningsserum används för att kontrollera människors innersta tankar.

Transportarbetarens tf chefredaktör Christina Ahlund

TV-SERIEN *Kastanjemannen: Kurragömma* Du har semester. Regnet öser ned. Igen. Du behöver något som skingrar tankar på sol och bad. Något som fångar din uppmärksamhet. Du behöver helt enkelt en riktigt spännande och välgjord tv-serie. En som räcker tills solen behagar titta fram igen. Du har blivit bönhörd.

För fem år sedan släppte Netflix den danska kriminalserien *Kastanjemannen* som bygger på Sören Sveistrups roman med samma namn. Nu finns en andra säsong på strömningstjänsten, *Kastanjemannen: Kurragömma*. Polisen dras in i jakten på en stalkande seriemördare som leker en sorts kurragömma med sina offer. Fallen visar sig ha kopplingar till ett mordfall i början av 1990-talet och en gammal barnramsa spelar en central roll i handlingen.

Det är en mörk, brutal och isande spännande historia som kryper in under skinnet.

Kanske leta läsning på loppis?

Vinnare

...i förra numrets bokutlottning av *De osynliga*: **Biörn Torbiörnsson**, Trosa, **Linda Bromander**, Mölnlycke, **Ehab Majed Sabri**, Södertälje, **Cornelius Zinkia**, Angered, **Bente Pedersen**, Askersund. Grattis!

Ja, jag hoppade skrämt till i tv-fätöljen. Ja, jag fick gåshud. Det kan till och med hända att jag lutade mig fram och skrek "Neeeej!" vid ett antal tillfällen. Och numera framkallar räkneramsor för små barn snarare en smygande känsla av obehag än ett roat leende på mina läppar.

Transportarbetarens journalist John Antonsson

TV-SERIEN *Widow's bay* på Apple TV är en riktig höjare. Här får man följa invånarna på en ö i nordöstra USA. Tyvärr verkar det som om ön fullkomligt kryllar av övernaturliga väsen. *Widow's bay* är en modern produktion med allt vad det innebär, men ändå har den en gammaldags känsla av sommarlovs-tv om sig.

LOPPISFYNDA något oväntat att läsa. Testa en bunt gulnade Agent X9 eller Fantomen, varför inte en trave tantsnusk med målade omslag eller några begagnade dvd:er med filmer du aldrig hört talas om. Gör något som är oväntat för dig och prova på hur det var att underhålla sig själv med gammaldags skräpkultur innan vi fick en massa tv-kanaler och sedan strömmad tv. ●

Finns det chans att hyra semesterboende genom Transport till ett bra pris? Och har den som blivit uppsagd från ett åkeri på grund av arbetsbrist rätt att hoppa in och köra för ett annat åkeri under den betalda uppsägningstiden? Här ger Transports experter svar.

Illustration MARTIN HEAP

Friskvård på lager?

👉 Hoppas att ni kan hjälpa mig när det gäller pengar och ledighet för friskvård.

Jag har försökt få svar av vårt skyddsombud men det verkar oklart.

Vem bestämmer egentligen

om man har rätt att vara ledig en timme varje vecka för att till exempel träna och då gå hem tidigare?

Finns det någon lag om det eller finns det i avtalet (hittar inget)?

Tror att tjänstemän på min arbetsplats också får bidrag för att kunna köpa till exempel ett

gymkort. Något sådant har inte vi som jobbar på lagret.

Och så undrar jag om man får göra vad som helst som friskvård bara man mår bra av det, till exempel använda det till behandlingar eller spa.

Johanna

🗨️ Hej Johanna! Tyvärr finns inte rätten till friskvårdsbidrag i kollektivavtalet eller i någon lagstiftning.

För att företaget ska kunna betala ut friskvård som en skattefri personalförmån ska alla kunna ta del av förmånen, oavsett tjänstegrad eller anställningsform.

När din arbetsgivare bara erbjuder förmånen till tjänstemännen gör de fel. Det är vidare upp till arbetsgivaren att bestämma vilka aktiviteter som ska ingå inom ramarna för lagstiftning och praxis.

Även annan typ av friskvård som inte har inslag av motion kan ingå, till exempel akupunktur och massage i syfte att motverka ömhet och stelhet.

Skönhetsvård, sjukvård och att behandla sjukdomar och skador ingår inte i friskvårdsbidraget, inte heller medlemsavgifter för föreningar.

Om till exempel ett gymkort kostar 4 000 kronor och medlemsavgiften till gymmet är på 200 kronor så täcks bara själva aktiviteten på 4 000 kronor, medlemsavgiften får man själv bekosta.

Spabehandlingar kan ingå. Det

finns vissa riktlinjer hos Skatteverket för sådana.

Magnus Larsson,
central ombudsman

Har jag rätt till övertidsersättning?

👉 Jag jobbar 40-timmarsvecka men det blir aldrig så mycket. Men ibland jobbar jag nio timmar en dag. Har jag då rätt till en timmes övertid, även om jag bara jobbat sammanlagt 36 timmar den veckan?

Stefan

🗨️ Har du ett schema på till exempel 5 x 8 timmar så är all tid utanför den schemalagda övertid. Så i ditt fall ser det ut som att du ska ha övertid.

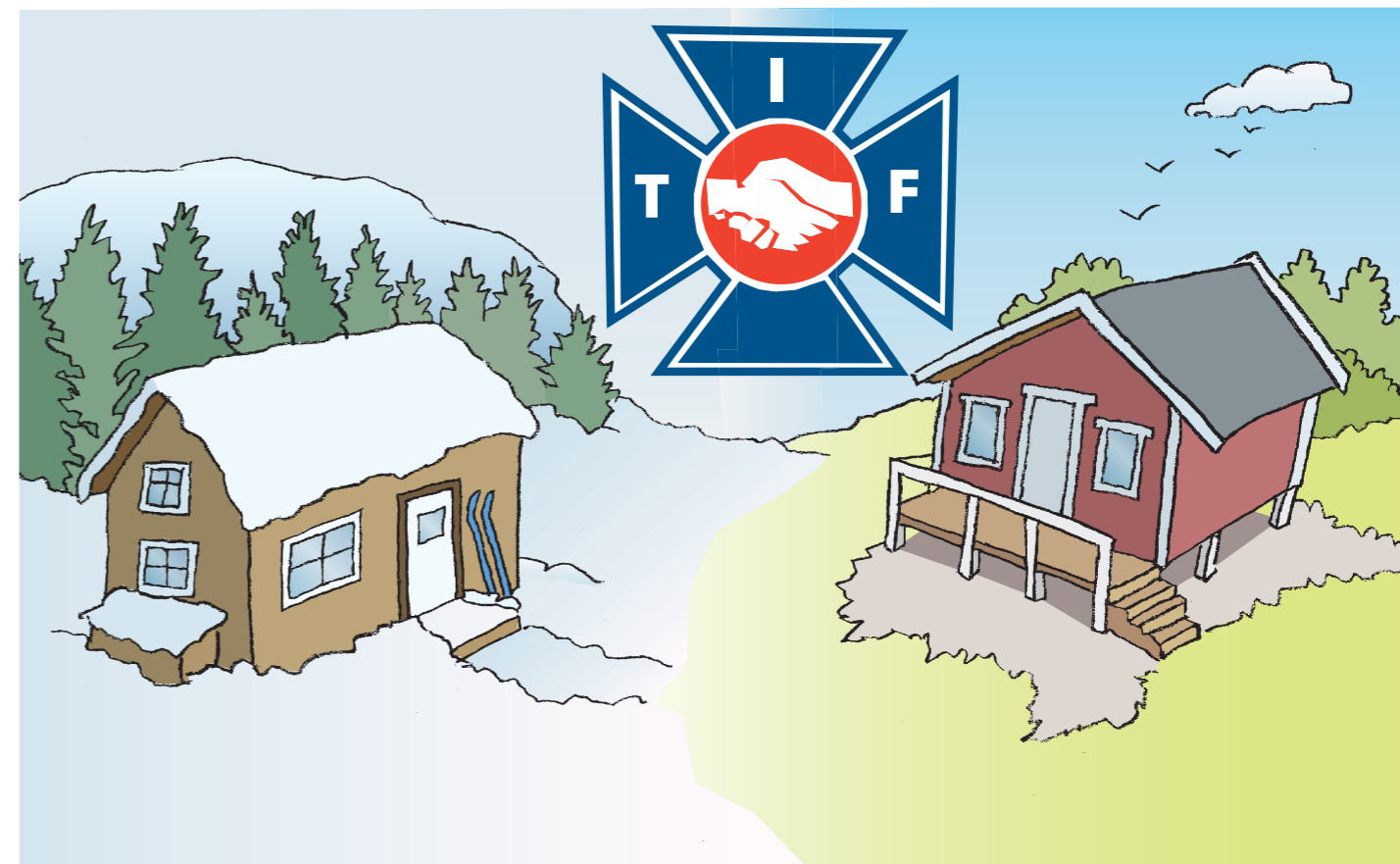
Avtalet säger också att arbetsgivaren inte får kvitta övertid mot undertid.

Joakim Guttman,
central ombudsman

Hyra stuga genom facket?

👉 Jag skulle vilja veta var jag som medlem har möjlighet att hyra semesterboende genom facket i sommar. Vart vänder jag mig?

Birgitta

Kan man hyra semesterboende genom Transport?

🗨️ Det finns ett par olika vägar. Några av Transports lokalavdelningar har stugor eller lägenheter i fjällen som hyrs ut hela året, och det görs genom att man kontaktar den avdelningen.

Värmlandsavdelningen har boende i Branäs och Tandådalen. Avdelningen i Dalarna har lägenhet i Lindvallen. Mer information, och telefonnummer, finns på avdelning 6:s respektive avdelning 88:s hemsida. Skanna qr-koden för att komma dit.

Är du tidningsdistributör finns möjlighet att hyra semesterboende till verkligt förmånligt pris.

Stiftelsen Tidningsdistributörernas Sociala Trygghetsfond (TST) äger lägenheter och stugor i Åre och Björnsrike samt i Hunnebostrand på Västkusten.

Det finns även möjlighet för

andra än tidningsbud att hyra boende om det är ledigt, men då till ett högre pris.

På förbundets hemsida finns mer information (skanna qr-koden för att komma dit).

Mejla stugbokning@transport.se. För frågor kontakta Päivi Modin, tel 010-480 30 00.

Päivi Modin, assistent

Rätt att köra för andra under uppsägning?

👉 Jag undrar om man får jobba under uppsägningstiden om man blivit uppsagd på grund av arbetsbrist och har lön?

Jag tänker till exempel som timanställd på annat företag som har behov av inhoppare.

Mats

🗨️ Hej Mats! Om du är uppsagd på grund av arbetsbrist så har det nog varit en förhandling. Vad kom man överens om där?

Kom man överens om att uppsägningen är arbetsfri och avräkningsfri så kan du ta ett nytt jobb utan att arbetsgivaren räknar av lönen som du förvärvat hos din nya arbetsgivare från inkomsten från uppsägningens lönen.

Du kan givetvis göra en skriftlig överenskommelse med din arbetsgivare om att uppsägningstiden ska vara arbetsfri och avräkningsfri.

Magnus Larsson,
central ombudsman

Fråga Transports experter!

Är du medlem i Transport och har egna frågor om din anställning, eller annat som har med jobb eller studier att göra? Ställ dina frågor till Transport på direkten som du når genom att ringa 010-480 30 00. Medlemmar kan också logga in på transport.se och chatta med Transports olika experter.

”Det har varit en jävla bra tid”

Efter fyra decennier på Arlanda och 51 år som medlem i Transport stämplat Anders ”Eken” Ekenstedt ut för sista gången.

Text och foto JOHN ANTONSSON

– **JAG VAR** ju 13 år när jag började på OK i Lycksele 1975 och farsan var ju socialist, så han tog med mig i facket direkt. Mer komplicerat än så var det inte när en 13-årig grabb i Lycksele gick med i Transport. Nu, 51 år som medlem senare, stämplat Anders ”Eken” Ekenstedt ut för gott.

Det har blivit rätt många år som flygarbetare på Sveriges största flygplats. Det var 1986 han flyttade ner för att prova något nytt och sedan dess har han varit kvar på bagagehanteringen på Arlanda.

Under åren har arbetsuppgifterna förändrats. Från början var det manuell hantering av tunga väskor.

– Vi hade inga hjälpmedel alls. Allt var för hand. Vi låg inne i lastutrymmen på Fokkerflygplanen. Klättrade upp och in under planet. Det var där vi förstörde ryggen.

När kroppen slitits fick arbetsuppgifterna bli andra. Han har gjort allt möjligt, jobbat som koordinator, kört flygfrakt mellan terminalerna, och den sista tiden körde han besättningar.

ANDERS ”EKEN” EKENSTEDT

Ålder: 63 år.

Bor: En lägenhet i Märsta.

Jobbar med: Har jobbat som flygarbetare i 40 år och går i pension.

BESLUTET ATT GÅ i pension har växt fram. I oktober fyller han 64, men han stämplade ut en kort tid efter Transportarbetarens besök i början av maj.

– Jag började tänka att det var dags när folk började trappa av. Folk runtomkring mig dog kors och tvärs. Jag tänkte att jag måste kolla det här och då kände jag att jag inte förlorade så jävla mycket på det heller. Jag har sålt bort allting som dränerar ekonomin.

Vad är planen för pensionen då?

– Jag ska köra Harley-Davidson och äta varmkorv.

Hojen är en Harley-Davidson heritage softail. Den ser ut som en gammal HD med krom och klassiska linjer, men det är en

modern motorcykel med bra fjädring och är skön att köra, berättar Eken.

– Jag ska köra runt och fotografera gamla kyrkor och runstenar.

När fikapausen är slut tar han med Transportarbetaren ut på en runda när han kör besättningar. Eken hämtar piloter och flygvärdinnor från olika flygbolag ute på banorna och kör dem till terminaler och fikarum.

– Jag älskar det här. Det är så fruktansvärt fina människor jag får köra. Under ett år har det inte varit en enda sur min. Alla är så otroligt trevliga, man möts alltid av ett leende.

TILLBAKA I FIKARUMMET. Alla medlemmar får äta av tårtan som klubbordföranden David Berglund har köpt. David och några andra av klubbens medlemmar håller ett vakande öga så att ingen icke-medlem tar sig en bit. Det kan verka hårt, men grundar sig enligt David i en irritation från medlemmarna över att vissa drar all nytta från kollektivavtalet och fackets kamp, utan att vara med och bidra. Vad tänker Eken själv då? Han uttrycker sig lite hårdare.

– De förstår inte. De vill dra fördel av facket utan att vara med. Då har jag sagt att de kan fara åt helvete. Det ska inte finnas någon hjälp för dem. Absolut inte.

Själv minns han alla gånger han har fått hjälp från klubben och flygavdelningen och alla strider klubben har fått ta under år av nedskärningar och omstruktureringar.

– Det har varit en jävla bra tid. Förr var alla med och vi var starka. Nu är färre med och jag försöker säga till dem som inte är med: ju fler vi är, desto starkare är vi. ●

1986 fick Anders ”Eken” Ekengren jobb på Arlanda och lämnade hemstaden Lycksele. Han har förblivit flygplatsen trogen, men nu är det dags att stämpla ut och gå i pension.

Kort om Transport

Transportarbetaren är Svenska Transportarbetareförbundets (Transport) medlems-tidning. Förbundet har omkring 54 540 medlemmar och är ett av 13 LO-förbund.

Om du vill komma i kontakt med Transport, ring 010-480 30 00. Telefontider 1 maj–30 augusti: måndag–fredag 9.00–15.00. Lunchstängt: 11.30–12.30.

Transport har 25 avdelningar, spridda över landet. Avdelning 1 och 2 är rena stuver-avdelningar som organiserar hamnarbetare. Avdelning 46 är på samma sätt en rikstäckande avdelning för personal inom flyget.

Kort om a-kassan

Transporters arbetslöshetskassa har sina lokaler på samma adress som förbundskontoret i Stockholm och nås på tel 0771-40 30 01.

Telefontider måndag, onsdag och fredag: 9.00–11.00.

Tisdag och torsdag: 13.00–15.00.

Mer information om förbundet och a-kassan hittar du på transport.se och transportsakassa.se.

Det här är på gång i din lokalavdelning

Material till nästa nummer lämnas senast den 10 augusti till christina.ahlund@transportarbetaren.se.

AVDELNING 1 HAMN NORRLAND/ MELLANSVERIGE

Är du sugen på en facklig utbildning?

► Startpunkten: Vi kommer ut till er hamn och kör Startpunkten, som är en grundutbildning där man får lära sig mer om varför facken skapades och vilka rättigheter och skyldigheter du har som medlem.

► Avtalspunkten är en utbildning där vi pratar om vad det står i kollektivavtalet.

Båda utbildningarna är på fyra timmar och vi kan kombinera dessa så att vi kör Startpunkten på förmiddagen och Avtalspunkten på eftermiddagen.

► Avtalspunkten är en utbildning där vi pratar om vad det står i kollektivavtalet.

► Avtalspunkten är en utbildning där vi pratar om vad det står i kollektivavtalet.

AVDELNING 2 HAMN SYD- OCH VÄSTSVERIGE

Pensionärer, se hit! Hej, vi är några seniorer som har startat en pensionärsförening i hamnarbetarnas avdelning 2, sektion 1. Och vi hoppas att det är fler som vill vara med.

Vår målsättning är att träffas för lunch och intressanta föreläsningar vid några tillfällen varje år.

Välkomna att kontakta oss på e-post trpgbgavd2seniorer@gmail.com.

AVDELNING 4 ÖSTERGÖTLAND

Semestertider – och det innebär lite mindre aktivitet på avdelningen. Dock ser vi till att vara bemannade så att ni medlemmar kan få råd och hjälp. Lättast får ni tag i

oss på växelnummer 010-480 30 04.

Vi på avdelningen önskar alla medlemmar en skön sommar!

AVDELNING 6 VÄRMLAND

Du har väl inte missat att vi har två stugor du kan hyra? Den ena ligger i Branäs och den andra i Sälen. Gå gärna in på avdelningens hemsida för mer information (skanna qr-koden).

Studier Känner du dig lite osäker på vad som gäller enligt kollektivavtalet? Passa på att gå en kurs i ditt avtal.

► Den 3 september har vi bevakningsavtalet.

► Den 14 september har vi transportavtalet.

Har du aldrig gått en facklig kurs? Då finns det en kurs som heter Startpunkten. Där får du grundläggande information om Transport och varför man ska vara medlem.

Vill du anmäla dig till en kurs eller vill du ha lite mer information så får du gärna mejla oss. Vår mejladress är transport.6@transport.se

Sommaren är här, och vi hoppas att du får tid för vila, återhämtning och fina stunder med nära och kära. Tack för att du är en del av vår gemenskap. Glad sommar!

30 & 50 år i Transport Avdelning 6 vill rikta ett varmt tack för 30 och 50 års medlemskap i Transport. Under många år har ni varit en del

Värmlandsavdelningen har firat medlemmar med 30 och 50 år i Transport. Med på bilden finns Sune, Ingvar, Per, Niclas, Lars, Lennart och Patrik.

av den fackliga gemenskap som skapar styrka, trygghet och sammanhållning. Tack för ert långvariga förtroende och engagemang.

AVDELNING 7 SÖDERMANLAND

Utbildningen Startpunkten kommer att genomföras i höst. Datum finns på hemsidan.

Är du utöver detta sugen på en endagskurs om ditt kollektivavtal? Kontakta avdelningen (skanna qr-koden för kontaktuppgifter).

Avdelningen önskar alla medlemmar en trevlig sommar!

AVDELNING 9 ÖREBRO

Vi vill önska alla våra medlemmar en fin sommar och hoppas ni får tid för återhämtning!

Det kommer att finnas begränsat med personal på avdelningen på grund av semesterledighet. Om du vill besöka oss så bör du ringa eller mejla och kolla att vi finns på plats, för vi kan vara ute på arbetsplatsbesök.

Våra öppettider fram till den 31 augusti är:

► Måndag–torsdag kl 8.00–16.40.

► Fredag kl 8.00–15.00.

Du vet väl att du kan gå en utbildning och lära dig mer om Transport? Höstens utbildningstillfällen är:

► Onsdag 16 september (observera, kväll).

► Onsdag 21 oktober.

► Lördag 21 november.

Du som är medlem och behöver ta ledigt från jobbet får 1112 kronor i stipendium för att delta denna kursdag.

Pensionärssektionen har medlemsmöte i september, på Åkerimuseet i Norra bro. Därefter har vi fika vid Groman. Mer information om datum och tider i nästa nummer av Transportarbetaren.

Snart pensionär? Tänk på att inte avsluta medlemskapet i Transport när du går i pension, för då försvinner många förmåner. För mindre än 150 kronor i månaden har du kvar fullvärde på hemförsäkring.

Och om två i familjen är medlemmar i ett LO-förbund har ni även allrisk på köpet.

AVDELNING 12 MALMÖ

Elmia Lastbil 2026 Avdelningen bjuder dig som är medlem + gäst att följa med på Elmia Lastbilmässa.

Vi bjuder på bussresa, inträde samt middag på vägen hem. En trevlig heldagstur, så passa på att ta chansen.

Vi åker från avdelningen, Kosterögatan 5 i Malmö, kl 7.30 och beräknas vara tillbaka 19.30.

Anmäl dig via qr-koden. För mer information, mejla patrik.persson@transport.se eller ring 010-480 32 65 (om ingen svarar, prata in på telefonsvararen).

Vi på avdelning 12 vill passa på att önska alla medlemmar en riktigt fin sommar och en välförtjänt semester!

AVDELNING 14 HELSINGBORG

Sommartider Avdelningsexpeditionen kommer att ha begränsade öppettider under sommaren. Därför är det bra om du bokar tid innan du besöker oss. Ring 010-480 30 14.

Vi på avdelningen vill även passa på att önska alla medlemmar en fortsatt trevlig sommar och en välbehövlig semester, när den nu infaller.

AVDELNING 16 GOTLAND

Sudrets truck meet Även i år har Transport anmält sitt deltagande på Sudrets truck meet, som genomförs den 15 augusti ute i Fardhem. Så vi från avdelningen kommer vara på plats med kaffe och annan dryck, samt information som rör dem som arbetar inom våra branscher.

Sommarjobbet Var noga med att få ut ert anställningsbevis så fort som möjligt från arbetsgivaren, helst redan första dagen på arbetet. Det är ert bevis på att ni är/varit anställd. Utan ett sådant blir det svårt att driva ersättningsfrågor i efterhand.

Årets Almedalsvecka Trans-

port centralt kommer inte att delta på grund av dyra resor eftersom möjligheten att påverka i våra viktigaste frågor inte motiverar de höga resekostnaderna.

Kontakt med avdelningen under sommaren och se mestern: Ring 010-480 30 16 eller mejla transport.16@transport.se. Undvik personbundna mejladresser under veckorna 28 till 32, för alla på avdelningen kommer åt transport.16@transport.se.

AVDELNING 17 SKÖVDE-BORÅS

Nästa utbildningstillfällen ► Startpunkten: 14 augusti i Skövde.

► Startpunkten: 21 augusti i Borås.

► Avtalspunkten: 11 september i Skövde.

Anmälan görs till studier.17@transport.se.

Familjedag Lördag den 5 september återkommer den årliga familjedagen på Borås djurpark! Skanna qr-koden och läs mer om familjedagen på hemsidan. Vi kommer att uppdatera informationen under sommaren. På hemsidan finner ni också fler utbildningstillfällen samt våra kontors öppettider!

Vi vill även önska alla medlemmar en trevlig sommar!

AVDELNING 18 HÄLSINGLAND

Är du nyfiken och intresserad av att lära dig mer om Transport? Kontakta vår studieorganisatör för att boka in en Startpunkt:

► Mikael Humlin: 010-480 33 42 eller mikael.humlin@transport.se.

Vår nyvalda ordförande Jonna Grip når du på tel 010-480 33 43 eller via e-post jonna.grip@transport.se.

Har du frågor om ditt kollektivavtal? Kontakta någon av våra ombudsmän:

► Christina Mattisson: 010-480 33 40 eller christina.mattisson@transport.se.

► Magnus Dawest: 010-480 32 46 eller magnus.dawest@transport.se.

Har du frågor om arbetsmiljö eller försäkringar? Kontakta vårt regionala skyddsombud:

► Johnny Wiklund: 010-480 33 41 eller johnny.wiklund@transport.se.

Är du ung (under 30) och har funderingar på det här med facket? Kontakta då vår ungdomsansvariga:

► Camilla Gehlin: ung.18@transport.se.

På gång i avdelningen Följ oss på sociala medier. *Transportpodden Mellersta Norrland* finns på vår hemsida, Podbean, Podcast och Spotify. Facebooksidan når du via qr-koden ovan.

► Hemsida: ► Kalender:

Under veckorna 27–32 har vi semesterperioder. Har du för avsikt att besöka avdelningskontoret? Ring 010-480 30 18 och kolla att det finns någon på plats.

Trevlig sommar!

AVDELNING 19 NORRA MÅLARDALEN

Kamrater! Sommaren är här och vi önskar alla våra medlemmar en varm och härlig semester!

Det må vara semestertider, men avdelningen är bemannad under hela sommaren – men med reducerad personalstyrka. Det är lättast att nå oss via mejl transport.19@

transport.se. Vill du besöka avdelningen? Kontakta oss innan och boka tid.

Och till alla som var med på vår fartyllda dag med gokart och grillat vill jag tacka för en fantastisk dag.

Utbildningsdag För alla som är nyfikna på vad facket är har vi vår utbildning, där vi under en hel dag får en introduktion i både organisation och avtal. Det är ett enkelt sätt att lära sig om vad facket är och hur ett kollektivavtal fungerar. Om du är intresserad, hör av dig till vår ordförande andreas.kedborn@transport.se för mer information.

Saknar din arbetsplats ett skyddsombud eller Transportombud? Är du nyfiken och vill ha tips och råd? Ring till avdelningen på 010-480 30 19 eller mejla till transport.19@transport.se så berättar vi mer!

AVDELNING 20 NORRA SMÅLAND

Sektion 1 har medlemsmöte den 15 augusti kl 10.00 på avdelningsexpeditionen på Kalkstensgatan 10 i Jönköping. Styrelsen samlas kl 9.00.

Avtal & motioner Avtalsrådet drar i gång i höst och förbundets kongress hålls i maj nästa år. Detta gör att avdelningen har bokat upp lite tider för motionskrivardagar samt förslag till de olika avtalsråden. Detta är en chans för alla medlemmar att påverka både kollektivavtalen och vad förbundet ska arbeta med under de fem kommande åren. Vill du vara med och påverka, men kanske inte vet hur du ska skriva, så hjälper vi gärna dig. Planerade datum är:

► 22 juli kl 11.00–20.00.

► 2 september kl 11.00–20.00.

► 26 september kl 11.00–14.00.

► 21 oktober kl 11.00–20.00. Passar inte tiden? Hör av dig till transport.20@transport.se så kan vi boka in någon som passar dig bättre!

Studier Nästa Startpunkt är planerad till den 13 juli kl 15.00–19.00.

Arbetar du under transportavtalet kommer det bli en Startpunkt/Avtalspunkt den 5 september, med start 9.00. Efter utbildningen avslutar vi med gokart.

Låter det intressant så mejla din anmälan till studier.20@transport.se. Uppge namn, telefonnummer och om du har några allergier.

Save the date! Medlemsfiske är bokat i Hökensås den 29 augusti kl 9.00 till den 30 augusti kl 9.00. Var vänlig och respektera tiderna! Max två fiskar per medlem. Avdelningen kommer att vara på plats för att träffa er medlemmar. Mer information kommer på hemsidan (skanna qr-koden).

Semestertider Mellan vecka 25 och 35 kan det bli lite längre svarstider, eftersom vi har semesterbemanning. För att vara säkra på att få träffa någon på avdelningen, boka en tid. Vi kan vara ute på företagsbesök och är inte alltid på plats.

Glöm inte bort att dricka nu när det är varmt ute!

Vi på avdelningen önskar alla våra medlemmar en glad midsommar och vi hoppas att ni njuter av en välförtjänt semester när det väl är dags. Var rädda om er när ni är ute och åker på vägarna runt om i Sverige!

AVDELNING 25 HALMSTAD

Hej kamrater! Sommaren är här och nu börjar semesterperioderna. Avdelningen har öppet hela sommaren, men bemanningen varierar och

det kan därför ta längre tid att komma i kontakt med oss.

Den 27 juni är det Pride i Varberg där vi kommer att delta tillsammans med LO.

Avtalsrörelsen närmar sig! Vi behöver få in era förslag på förändringar i kollektivavtalen, så att de kan lyftas vidare inför kommande avtalsråd. Skicka in dina idéer till avdelningen.

Vi vill också att fler engagerar sig och påverkar på jobbet. Kanske är det din tur att ta nästa steg? Just nu söker vi dig som vill ta ett fackligt uppdrag som Transportombud, skyddsombud eller något annat uppdrag. Ditt engagemang gör skillnad – för kollegorna, arbetsplatsen och hela förbundet. Och kom ihåg: du står aldrig ensam i ditt uppdrag.

Har du fått sms eller mejl från oss nyligen, eller saknar du utskick? Logga gärna in på *Mina sidor* på transport.se och se till att dina kontakt- och anställningsuppgifter är uppdaterade.

Som medlem i Transport har du dessutom tillgång till ett brett utbud av utbildningar. Vi erbjuder kurser på alla nivåer – både för dig som vill lära dig mer om facket och för dig som redan har ett uppdrag. Vissa utbildningar hålls lokalt på avdelningen, andra som internat.

Glad sommar, önskar avdelningsstyrelsen!

AVDELNING 26 NORRBOTTEN

Sommarhälsning Vi önskar er en avkopplande och trivsamt sommar.

Det gångna året har återigen visat betydelsen av en stark facklig gemenskap. Genom samverkan, ansvarsstagande och ett gemensamt arbete för goda arbetsvillkor bidrar vi tillsammans till att stärka våra medlemmars trygghet.

Vi hoppas att sommaren ger möjlighet till välförtjänt vila, återhämtning och tid för familj, vänner och egna intressen. Att få samla kraft och energi är en viktig förutsättning för att möta höstens utmaningar och möjligheter.

Noliämässan Välkommen att besöka oss på Noliämässan i Piteå den 5–9 augusti. Vi kommer att finnas i LO:s monter.

Load Up Northmässan Kom och besök oss på Load Up Northmässan i Boden den 27–29 augusti. Där träffar du oss i vår monter 132 i inomhushallen.

AVDELNING 28 I NORR

Sommaren är äntligen här och vi vill passa på att önska er alla en riktigt varm och skön sommar.

Vi söker fler förtroendevalda till vår organisation. Är du själv intresserad av ett fackligt uppdrag eller vet du någon kollega som är det? Fram till nomineringsmötet måndag 30 november finns möjlighet att nominera till fyllnadsval 2026 samt till årsmötet 2027.

Läs mer på avdelningens hemsida (skanna qr-koden).

Uppdatera dina kontaktuppgifter på transport.se, *Mina sidor*, för att få aktuell information från avdelningen.

Öppettider Under sommaren kan kontoret tidvis vara obemannat, därför är det bra om du bokar tid innan du besöker oss. Vänligen ring på 010-480 30 28.

AVDELNING 32 MELLERSTA NORRLAND

Hej Kamrater! Nu är sommaren här och vi vill passa på att önska alla en skön och härlig semester när det är dags! Våra avdelningskontor kommer att vara öppna under sommaren, men det är bäst att ringa och kolla om vi är på plats innan besök. För vi försöker komma ut på arbetsplatser och träffa medlemmar så mycket vi kan!

Saknar din arbetsplats ett skyddsombud eller Transportombud? Är du nyfiken och vill ha tips och råd? Vi söker fler förtroendevalda på arbetsplatserna. Kanske vill ni att vi kommer och besöker er arbetsplats. Kontakta oss så kan vi planera in ett besök tillsammans. Ring på

010-480 30 32 eller mejla till transport.32@transport.se.

Startpunkten Är du nyfiken och vill lära dig mer om Transport och vad ditt medlemskap innebär? Startpunkten är Transport introduktionskurs. Där går vi bland annat igenom arbetarhistoria, varför facket finns, vad en fackförening är, hur det funkar med kollektivavtal, Transportorganisation och arbetsmiljö.

Avtalspunkten är en övergripande och snabb kurs på cirka fyra timmar där man får grundläggande kunskap om respektive avtal och vilka rättigheter och skyldigheter det innebär.

Kontakta avdelningens studieorganisations Lars Eriksson för mer information och för att boka in dig på någon av våra utbildningar, 010-480 34 72 eller lars.eriksson@transport.se.

Vi vill påminna alla medlemmar om att logga in på *Mina sidor* på transport.se, kontrollera sina uppgifter samt uppdatera vid behov. För detta är vår snabbaste kontaktväg till er.

Lyssna gärna på vår podd, *Transportpodden Mellersta Norrland*. Den hittar du på Podbean och Spotify.

Vi på avdelningen önskar alla en härlig och glad sommar!

AVDELNING 41 UPPSALA

Semestertider närmar sig. Avdelningen kommer att vara semesterbemannad. Det innebär att vi på avdelningen turas om att vara lediga. Så svarstiden kan vara längre än vanligt.

2027 är det dags för Transportarbetareförbundets kongress. Om du vill påverka Transportens framtid så börja med att delta i medlemsmötena för din sektion.

Motioner Vi vill även informera om att deadline för att lämna in motioner till avdelningen för kongressen 2027 är den 3 november 2026. Vill du ha hjälp att skriva eller formulera en motion är du välkommen att vända dig till avdelningen.

Vi önskar alla en skön sommar och en härlig semesterledighet.

AVDELNING 51 SYDÖSTRA SVERIGE

Sektion Kronoberg Den 27 juni kommer vi att vara på Åseda Truckmeet. Vi har bjudit in Jimmy Oveesson och Tommy Jonsson från förbundets internationella enhet. De svarar gärna på frågor om arbetet kring a-krim. Kom förbi och träffa Jimmy, Tommy och oss andra så kan vi berätta vad vi gör. Det kommer finnas frågetävling med fina priser! Hoppas vi ses!

Under avtalsrörelsen är det extra viktigt att du har korrekta anställnings- och kontaktuppgifter registrerade på din medlemsida. Om det skulle hända något på din arbetsplats behöver vi snabbt kunna kontakta dig. Därför behöver vi mobilnummer och mejladress till alla medlemmar. Gå in på *Mina sidor* på www.transport.se och kontrollera att uppgifterna stämmer. Där hittar du också uppdaterad information om ditt avtal.

Vill du att vi planerar ett besök på din arbetsplats? Kontakta avdelningen på tel 010-480 30 51.

Startpunkten är en facklig grundutbildning där du lär dig mer om varför facken skapades och vilka rättigheter och skyldigheter du har som medlem.

Avtalspunkten är en utbildning där vi pratar om vad det står i kollektivavtalet. Vi ser att det börjar efterfrågas utbildningar på avtalen från våra medlemmar och planering sker löpande.

Skanna qr-koderna för anmälan eller mer information.

Grattis till studenten! Vi vill verkligen önska våra gymnasieelever som tar studenten lycka till! Och uppmåna alla att tänka på det här:

- Arbeta för företag som har kollektivavtal.
- Se till att du får ett anställningsbevis.

➤ Se till att du får lönespecifikationer.

Vi vet att det finns fallgropar. Men har du koll på dessa punkter är mycket vunnet. Kontakta avdelningen om du har några frågor eller funderingar för det är mycket att tänka på när man ger sig ut i arbetslivet.

Är du pensionär och intresserad av att träffa gamla transportare? Välkommen att kontakta Kenneth Ingemansson i Karlskrona på tel 070-302 56 61.

Våra kontaktuppgifter

➤ Växel: 010-480 30 51.

➤ E-post: transport.51@transport.se.

➤ Hemsida: ➤ Facebook:

Trevlig sommar, önskar vi på avdelning 51 till våra kollegor och medlemmar!

AVDELNING 55 BOHUSLÅN/DALSAND

Gå Startpunkten! En grundutbildning i vad facket är, gör och hur det fungerar. Kontakta daniel.hilmer@transport.se. Nästa kursdatum är den 3 september.

Representantskapet håller sammanträde den 29 september.

Är det något annat du funderar på vad gäller jobbet? Slå oss en signal på 010-480 30 55 eller skicka ett mejl till transport.55@transport.se.

Avdelningen vill önska alla medlemmar och förtroendevalda en härlig sommar!

AVDELNING 88 DALARNA

Vår ordförande Linus är nu tillbaka helt i tjänst efter en tids utbildning.

Under vecka 22 anordnar vi en medlemsutbildning på avdelningen. Kan till och med vara den första "Viten" (Vi i Transport) vi har på avdelningen. I vanliga fall skickar vi deltagare till vår regions utbildning. Det är enormt

roligt att vi har sådant stort tryck på utbildningar att vi behövt ha en egen.

Lyssning? Har du en stund över eller kanske tid i hytten under din rast? Kolla gärna in våra avdelningssidor för tips på film, poddar eller bokläsning (skanna qr-koden).

Vi söker fler förtroendevalda ute på arbetsplatserna. Både skyddsombud och Transportombud, gärna minst en av varje på varenda arbetsplats! Kontakta oss på transport.88@transport.se för mer information.

Studier Vi ser gärna att alla medlemmar går vår introduktionsutbildning Startpunkten. Är du intresserad av fackliga utbildningar, kontakta studieorganisationen på studier.88@transport.se!

Hyr vår stuga i Lindvallen Vill du komma undan en stund? Vår lägenhet i Lindvallen har sex bäddar och är fullt utrustad. För att boka: Ring avdelningen på tel 010-480 30 88. Mer information på hemsidan (skanna qr-koden).

Kontaktuppgifter Mejla transport.88@transport.se eller ring tel 010-480 30 88.

Avdelningen byter adress! Vi har flyttat och befinner oss nu på en ny adress i Borlänge, nämligen Målaregatan 14B. Förboka gärna besök eftersom vi ofta är ute på olika arbetsplatser.

Sociala medier

➤ Facebook: TransportAVD-88Dalarna

➤ Instagram TransportAvd-88Dalarna

➤ Tiktok: Transportavd88

➤ Hemsidan: Skanna qr-koden.

Vi från avdelning 88 vill önska alla våra medlemmar en fin sommar!

Tommy Wreeth

Du förtjänar ett mer fungerande arbetsliv

Vad händer med arbetstidsförkortningen som LO-kongressen 2024 beslutade om att driva som en prioriterad fråga? Ja, den frågan kan man ju två år senare med fog ställa, tycker jag. När beslutet fattades var det bara Transport och Seko som ville driva frågan via lagstiftning och sedan implementera i kollektivavtalen. Tyvärr ville dock en majoritet av LO-förbunden att man i första hand skulle försöka förhandla med Svenskt Näringsliv under fredsplikt. Man kunde väl nästan i förväg räkna ut hur detta skulle utvecklas, eller? Det vill säga att Svenskt Näringsliv helt enkelt vägrar att förhandla under fredsplikt.

NU ÅTERSTÅR BARA alternativen att ta frågan om arbetstidsförkortning i avtalsrörelsen eller gå direkt på lagstiftningsalternativet. Det sistnämnda har Transport förordat från allra första början.

Kanske är det lika bra att Svenskt Näringsliv just nu vägrar förhandla? Tidigare förhandlingar mellan dem och LO har gått lite sisådär. Milt uttryckt.

Jag syftar på huvudavtalet där en mängd trygghet i anställningen gavs bort, mot i efterhand diffusa regler om studiestöd och trygghet vid inhyrning.

SEDAN KAN VI alltid fundera över det så kallade huvudavtalet – inom LO är det fler förbund som står utanför än som valt att ansluta sig till det. Och vem var det egentligen som förhandlade fram det, var det LO eller bara vissa förbund?

Oavsett hoppas jag på en kommande fungerande och rättvis lösning. För du som arbetar förtjänar ett mer fungerande arbetsliv och det kommer Transport fortsätta verka för. Nu förtjänar du även en skön sommar. ●

Tommy Wreeth är Transportens förbundsordförande.

”Kanske är det lika bra att Svenskt Näringsliv just nu vägrar förhandla? Tidigare förhandlingar mellan dem och LO har gått lite sisådär.”

ALLVARLIGA BRISTER PÅ SVENSKA RASTPLATSER

Läs Transports rapport
*Yrkesförare i kläm mellan
EU-lag och svensk verklighet*

Scanna för att läsa rapporten!

